

Život Cirkvi

Ročník 16

1-2/2009

Prezidentský pár s predstaviteľmi cirkvi a náboženských spoločností sa zúčastnili na ekumenickej modlitbe za Slovensko

Inter arma silnet muse. Vo vojne je umenie umlčané. Tak o tom hovorí už staré latinské príslovie. V kresťanskej Európe platilo, že počas s v i a t k o v

zbrane mlčia. Nepísané pravidlo bolo rešpektované. S mocnou dávkou ironie by sme mohli povedať, že Izrael toto pravidlo tiež dodržal. Veď zaútočil až 27. decembra. A zrazu tu bol problém. V prvom rade pre Palestínčanov. Kvôli niekoľkým fanatikom, ktorí ostreľovali izraelské územie svojimi raketami. Izrael odpovedal. Tvrdó, nekompromisne a hlavne neadekvátne. Tak, ako doteraz väčšinou. Jeden a pol milióna obyvateľov Gazy natlačených na územie s rozlohou menšou ako 1 percento maličkého štátu Belgicko. Obklúčených a vydaných na milosť a nemilosť smrtonosným zbraňami. Izraelské vojská sa dokonca pripravovali na útok už jeden a pol mesiaca vopred v Negevskej púšti, kde si kvôli tomu vybudovali kópiu mesta Gaza. Teda už vopred poznali dokonale každú malú uličku mesta. Išli na istotu. Až pri takýchto informáciách človek začne chápať rozmer ľudského zla. V čase, keď píšem tieto riadky úvahy, sú už stovky mŕtvych. Medzi nimi takmer jedna pätina detí.

A svet má problém. Reagovať. No áno, ale ako? Ekonomická a politická lobby, lepšie povedané mašinéria, umožňujú len opatrné a viac opatrnistické vyjadrenia.

Pri neznášanlivosti stačí nepatrná poznámka nenávisti a vášne vzbĺknu. Rýchlo a nenávratne menia v ruiny to, čo ľudia budovali desaťročia. Bolo by zlé, ak by v takejto bolestnej dobe mlčali tí, ktorých si Boh povolal za tlmočníkov svojho hlasu.

Patriarchovia a predstavitelia kresťanských cirkví v Jeruzaleme vo všetkých kostoloch Svätej zeme vyzývajú veriacich k modlitbe za ukončenie konfliktu v pásme Gazy, a za pokoj a spravodlivosť v ich krajine. Pápež Benedikt XVI. pozval k modlitbe všetkých katolíkov i ľudí dobrej vôle. „Zjednocujem sa spolu s nimi a pozývam aj vás, aby ste učinili podobne- Aby Boh požehnal svojou útechou, trpezlivosťou a pokojom, ktorý vychádza z Neho, všetky obeť, zranených, všetkých tých, ktorí majú zlomené srdcia, a tých, ktorí žijú

Inter arma silent muse

v strachu a v úzkosti. Dramatické správy, ktoré prichádzajú z Gazy ukazujú, ako odmietanie dialógu privádza do ťažkých situácií národy, ktoré sa stávajú obeťami nenávisti a vojny. Vojna a nenávisť nie sú riešením problémov. Potvrďuje to aj nedávna minulosť. Modlime sa, aby „Dieťa v jasličkách“ inšpirovalo autority a zodpovedných na oboch stranách frontov, Izraelčanov a Palestínčanov, k okamžitému ukončeniu súčasnej tragickej situácie.“

Je dôležité, aby sme ani my nezostali iba pri zdesenom sledovaní televíznej obrazovky. Zaiste, politike a politickým hrám, ktorých obeťami sú nevinní ľudia, väčšinou nerozumieme. A možno je to aj dobre. Niekedy je lepšie nevedieť. No utrpenie ľudí nám nemôže zostať ľahostajným.

Bolo by zlé, ak by sme sa z toho, čo sa deje inde, nedokázali poučiť my sami. Ak by sme si nevedeli spočítať, že viacerí politici používajú slová nenávisti a nacionalizmu len pre svoju kariéru a percentá vo voľbách. Sme zodpovední za prípadné budúce násilie. Teraz i v okamihu nášho rozhodovania. Uverme, že Kristova láska je silnejšia, ako nenávisť.

Inter arma silent muse. Je dobré, že na Slovensku toto porekadlo zatiaľ neplatí. I počas uplynulých Vianoc sme boli svedkami viacerých nádherných chvíľ, kde spojením umenia a ochoty pomôcť vznikli nádherné podujatia. Od jasličkovej pobožnosti v Terchovej, tentoraz už po 33. raz, cez charitatívne a nadačné koncerty až po už tradičnú Dobrú novinu. Je dobré, že sa stala súčasťou sviatkov, ktoré nazývame sviatkami radosti a pokoja, ale hlavne sviatkami radosti z narodenia Božieho Syna. Pridávam sa k tým, ktorí sa pred realizovanou myšlienkou hlboko skláňajú. Stovky detí a ochotníkov venujú čas prázdnin nácviku a koledovaniu. Dobrý pocit a viera, že tým pomáhajú tým, ktorí to skutočne potrebujú. Trúfnem si povedať, že pokiaľ bude na Slovensku Dobrá Novina, bude to znamením, že tu ešte žijú dobrí ľudia. Zaiste, celý svet nezmenia ani nezachránia všetkých chudobných. No známy výrok Matky Terezy, ktorá povedala, že Boh sa jej nebude pýtať, či zachránila celý svet, ale či zachránila tých, ktorých mohla, naplňujú.

Médiá sú zaplnené informáciami o prechode Slovenska na novú menu. Novinári často bezradne nevedia, ktorá zo správ je dôležitejšia a atraktívnejšia. Konflikt v Gaze, či Euro na Slovensku? Vieme si predstaviť, že by začali dobrotou a ochotou detí a Dobrej noviny? Aby ľudia mali nádej, že i problém Gazy a celosvetovej finančnej krízy je možné vyriešiť. Ak v sebe človek nosí nádej a ochotu sa podeliť.

RV, Jozef Kováčik/ snímka -pz-

Benedikt XVI. pred modlitbou Anjel Pána na Nový rok 2009

Vatikán (2. januára, RV) – Prvý deň nového roka napoludnie sa Svätý Otec pomodlil spolu s veriacimi zhromaždenými na Námestí sv. Petra vo Vatikáne mariánsku modlitbu Anjel Pána. V príhovore pred ňou sústredil pozornosť na svoje poslanstvo k Svetovému dňu pokoja:

„V súlade s tradíciou, ktorú začal Boží služobník Pavol VI., napísal som aj ja poslanstvo s názvom: Bojovať proti chudobe - budovať pokoj. Týmto spôsobom chcem ešte raz vstúpiť do dialógu s predstaviteľmi rozličných národov a medzinárodných organizácií, pričom ponúkam príspevok Katolíckej cirkvi pre rozvoj svetového poriadku, ktorý by bol hodný ľudskej dôstojnosti. Na začiatku tohto nového roka je mojím hlavným cieľom pozvať všetkých predstaviteľov vlád i jednoduchých občanov, aby nestrácali odvahu pred ťažkosťami a neúspechmi, ale aby obnovili svoje úsilie.

V druhej časti posolstva som sa zamerlal na ekonomickú krízu ďalekosiahlych rozmerov. Túto krízu treba vidieť v celej jej hĺbke, ako veľmi závažný príznak, ktorý vyžaduje ist' k jej príčinám. Nestačí, ako by povedal Ježiš, prišit' na starý odev záplatu z novej látky – (Mk 2, 21). Dať chudobných na prvé miesto znamená rozhodnúť sa pre globálnu solidaritu, na ktorú vyzýval už Ján Pavol II., označil ju za nevyhnutnú, a preto považoval za potrebné zosúladiť obchodné možnosti s možnosťami občianskej spoločnosti (porov. Posolstvo 12) pri ustavičnom rešpektovaní zákonnosti a s ohľadom na spoločné dobro. Ježiš Kristus neorganizoval mítingy proti chudobe, ale chudobným ohlasoval evanjelium, aby tak celostne riešil problém chudoby morálnej, ako aj materiálnej. To isté robí Cirkev, keď neprestáva ohlasovať evanjelium a podporovať ľudský rozvoj.“ **RV, ls/ snímka RV**

Príhovor Benedikta XVI. pred nedeľnou modlitbou Anjel Pána

Vatikán (4. januára, RV) – Pápež Benedikt XVI. sa v nedeľu 4. januára napoludnie spolu s veriacimi zhromaždenými na Námestí sv. Petra vo Vatikáne pomodlil mariánsku modlitbu Anjel Pána. Pred ňou sa im prihovoril:

„Drahí bratia a sestry,

dnešná liturgia nás pozýva na meditáciu toho istého evanjelia, ktoré sme počuli v deň Narodenia Pána. Ide o Prológ k Evanjeliu podľa Jána.

Po hluku prežitom v ostatných dňoch poznačených nákupom vianočných darčiekov nás Cirkev opäť pozýva kontemplanovať tajomstvo Kristovho narodenia, aby sme tak mohli ešte viac preniknúť do jeho hlbokého zmyslu a dôležitosti pre náš život. Ide o úžasný text, ktorý nám ponúka závažnú syntézu celej kresťanskej viery. Začína zhora: „Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh“ (Jn 1, 1), a hľa, neslýchaná novosť, ktorá je ľudsky nepredstaviteľná: „A Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami“ (Jn 1, 14). Nie je to rétorický zvrät, ale prežitá skúsenosť! Ján, očitý svedok, podáva o nej osobné svedectvo: „A my sme uvideli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodný Syn, plný milosti a pravdy“ (Jn 1, 14b). Nie je to učené slovo rabína alebo učiteľa Zákona, ale vášnivé svedectvo pokorného rybára, ktorý bol od mladosti priťahovaný Ježišom z Nazareta, počas troch rokov prežitých s ním a spolu s ďalšími apoštolmi zakúsil od Ježiša veľkú lásku – až takú, že sám seba označil za „učeníka, ktorého Ježiš miloval“. Neskôr ho videl zomierať na kríži i zmŕtvychvstalého, pričom spolu s ďalšími prijal jeho Ducha. Zo všetkých týchto skúseností, o ktorých medito-

val vo svojom srdci, Ján vyvodil hlbokú vnútornú istotu: Ježiš je vtelenou Božou múdrosťou, je večným Slovom, ktoré sa stalo smrteľným človekom.

Pre pravého Izraelitu, ktorý poznal Písma, to neznamená protirečenie, ale naopak, naplnenie pradávných prisľúbení. V Ježišovi Kristovi sa naplňa tajomstvo Boha, ktorý hovorí s ľuďmi ako so svojimi priateľmi a ktorý sa zároveň zjavuje prostredníctvom Zákona Mojžišovi, mudrcom a prorokom. Učeníci tým, že poznali Ježiša, počúvali jeho kázanie a videli znamenia, ktoré konal, spoznali, že v ňom sa naplnili Písma. Ako neskôr poznamená kresťanský autor: „Všetky Božie Písma pozostávajú z jedinej knihy a touto jedinou knihou je Kristus. Hovorí o Kristovi a v Kristovi nachádzajú svoje naplnenie“ (Ugo di San Vittore. De arca Noe 2, 8). Pre každého muža a ženu je dôležité nájsť zmysel vlastnej existencie. Na to nestačia knihy, dokonca ani Sväté písmo. Betlehemské Dieťa nám zjavuje pravú „tvár“ dobrého a verného Boha, ktorý nás miluje a neopúšťa nás, a to dokonca ani v smrti. Jánov Prológ sa končí slovami: „Boha nikto nikdy nevidel. Jednorodný Boh, ktorý je v lone Otca, ten o ňom priniesol zvesť“ (Jn 1, 18).

Prvá, ktorá si otvorila srdce, aby kontemplanovala „Slovo, ktoré sa telom stalo“, bola Mária, Ježišova Matka. Pokorné galilejské dievča sa tak stalo „trónom Múdrosti“! Podobne ako apoštol Ján, aj každý z nás je pozvaný „príjať ju k sebe“ (porov. Jn 19, 27), a tak prísť k hlbokému poznaniu Ježiša a zakúsiť jeho nevyčerpatelnú a vernú lásku. Toto je aj zároveň moje pranie pre každého z vás, drahí bratia a sestry, na začiatku nového roka.“ **RV, ls**

Príhovor Benedikta XVI. počas Te Deum na záver roka 2008

Vatikán (31. decembra, RV) - Pápež Benedikt XVI. v stredu večer v Bazilike sv. Petra predsedal prvým vešperám zo slávnosti Bohorodičky Panny Márie. Vo svojej homílii sa Svätý Otec obrátil na veriacich týmito slovami: „V tento večer by sme radi vložili do rúk našej nebeskej Bohorodičky oslavný hymnus vďačnosti voči Pánovi za všetky jeho dobrodenia, ktorými nás bohato obdaroval počas uplynulých dvanástich mesiacov. Prvý pocit, ktorý sa spontánne rodí v našich srdciach v dnešný večer, je predovšetkým pocit chvály a vďačnosti voči Tomu, ktorý nám dáva čas, ako príležitosť ku konaniu dobra. Prosme spoločne o odpustenie, ak sme ho možno nie vždy využili najlepšie. V tento večer však Panna Mária nám pripomína, aký úžasný dar sme dostali v Ježišovi, v jeho narodení, aký vzácny poklad predstavuje pre nás jeho Vtelenie. Vo svojom narodení nám prichádza ponúknuť svoje Slovo ako svetlo, ktoré svieti na našich cestách. On je našou nádejou, ktorá dáva zmysel nášmu každodennému životu, keďže vieme, že „iba v tajomstve vteleného Slova nachádza tajomstvo človeka svoj opravdivý zmysel“ (Gaudium et spes, 22).

V týchto našich časoch, ktoré sú poznačené neistotou a ustarostenosťou o budúcnosť je potrebné zakusovať živú prítomnosť Krista. Pričom Mária je hviezdou nádeje, ktorá nás k Nemu vedie. Je to ona vo svojej materinskej láske, ktorá môže priviesť k Ježišovi predovšetkým mladých, ktorí nosia vo svojich srdciach naliehavo sa vynárajúcu otázku o zmysle ich existencie. Viem, že rozličné skupiny rodičov sa stretávajú, aby si prehĺbili vlastné povolanie, pričom hľadajú aj nové cesty, ako by mohli pomôcť vlastným deťom pri riešení ich veľkých existenciálnych otázok. Srdečne ich pozývam s celou kresťanskou komunitou, aby poskytli novým generáciám svedectvo radosti, ktorá vyviera zo stretnutia s Ježišom, ktorý keď sa narodil v Betleheme neprišiel preto, aby nám niečo vzal, ale naopak, prišiel aby nám daroval všetko.

Počas polnočnej sv. omši som venoval osobitnú pozornosť deťom. Dnešný večer by som chcel obrátiť svoju pozornosť k mladým ľuďom. Drahá mládež, vy ste zodpovední za budúcnosť tohto mesta. Nemajte strach z apoštolského poslania, ktoré vám zveruje Pán. Nebojte sa prijať štýl života, ktorý odmieta súčasnú hedonistickú mentalitu. Duch Svätý vám dá potrebnú silu, aby ste svedčili o radosti, ktorá vyviera z viery a zo skutočnosti, že ste kresťanmi. Stále rastúce evangelizačné potreby vyžadujú mnohých robotníkov v Pánovej vinici. Majte odvahu pohotovo odpovedať na Jeho volanie. Spoločnosť potrebuje občanov, ktorí sa nezaujímajú iba o vlastné záujmy, ako som o tom hovoril v deň Pánovho narodenia, „svet dospeje k svojmu zániku, ak každý bude myslieť len sám na seba“.

Drahí bratia a sestry, tento rok končíme s vedomím narastajúcej sociálnej a ekonomickej krízy, ktorá sa

dotýka už celého sveta. Je to kríza, ktorá vyžaduje od všetkých viac striedmosti a solidárnosti, aby sa mohlo pomôcť predovšetkým ľuďom a rodinám, ktoré sa nachádzajú vo vážnejších ťažkostiach. Kresťanská komunita už podniká svoje iniciatívy a aj diecézna Charita a iné dobročinné organizácie robia všetko, čo môžu, avšak potrebná je spolupráca všetkých, pretože nikto si nemôže myslieť, že môže dosiahnuť šťastie iba sám.

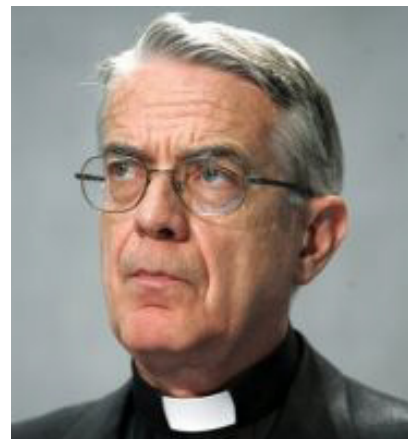
Aj keď sa na horizonte črtajú rozličné chmáry z našej budúcnosti, nemusíme mať strach. Našou najväčšou nádejou ako veriacich je večný život v spoločenstve s Kristom a celej Božej rodiny. Táto veľká nádej nám poskytuje silu, aby sme čelili a prekonalí ťažkosti života v tomto svete. Materinská prítomnosť Panny Márie nás v dnešný večer ubezpečuje, že Boh nás nikdy neopustí, ak sa mu my plne zveríme a budeme žiť podľa jeho učenia. Panne Márii, so synovskou láskou a dôverou, zverme naše očakávania a nádeje, ako aj naše strachy a ťažkosti, ktoré nosíme v srdci. Práve v túto chvíľu, keď sa lúčime z rokom 2008 a vstupujeme do roka 2009. Ona, Panna a Matka, nám ponúka svoje Dieťa, ktoré spočíva v jasliach ako naša istá nádej. Plní dôvery, môžeme teda nakoniec spievať Te Deum: „In te, Domine, speravi: non confundar in eternum – Ty, Pane si naša nádej, nebudeme zahanbení naveky!“ Áno Pane, v Teba dúfame, dnes a navždy, Ty si na naša nádej. Amen!“

RV ls

O činnosti Svätého Otca za rok 2008 s hovorcom Svätej stolice

Vatikán (31. decembra, RV)

– Tri medzinárodné apoštolské cesty, štyri pastoračné návštevy v Taliansku, 42 generálnych audiencií, okrem toho dva milióny veriacich prítomných na stretnutiach vo Vatikáne a v letnom sídle

v Castel Gandolfo, 20 návštev s hlavnými predstaviteľmi štátov a stretnutia s politikmi, 28 skupín biskupov z celého sveta na návšteve Ad limina apostolorum – to je niekoľko štatistických údajov z apoštolskej činnosti pápeža Benedikta XVI. za rok 2008.

Pre Vatikánsky rozhlas zhodnotil činnosť Svätého Otca za uplynulý rok hovorca Svätej stolice páter Federico Lombardi, keď zdôraznil, že „v pontifikáte Svätého

Otca bola počas uplynulého roka veľmi jasne prítomná a viditeľná línia ohlasovania kresťanskej viery, s učením na mimoriadne vysokej úrovni, ako aj so zasadením sa za základné hodnoty pre ľudstvo dneška i zajtrajška.“

Vzhľadom na apoštolskú cestu v USA osobitný význam podľa pátra Federica mal hlavne príhovor Benedikta XVI. pred Generálnym zhromaždením OSN a tiež modlitba na Ground Zero, ktorá sa hlboko dotkla mnohých duší Američanov. Počas apoštolskej cesty vo Francúzsku to bolo zase dôležité stretnutie so svetom kultúry, ktorý bol dôkazom toho, že Cirkev a svet kultúry sú si stále blízke a túžia po vzájomnom dialógu.

Páter Lombardi sa dotkol tiež dôležitých ekumenických snáh, ktoré sa spájajú hlavne s príhovorom a návštevou pravoslávneho patriarchu Bartolomeja I. na Biskupskej synode, ktorá sa konala v októbri vo Vatikáne. Z pohľadu medzináboženského dialógu páter Lombardi pripomenul zlepšenie vzťahov s veriacimi moslimami v súvislosti s nedávnym Katolícko-moslimským fórom, pričom hlavne záverečný dokument ukázal, že mnohými páličivými témami, ako sú otázka dodržiavania ľudských práv či náboženská sloboda, sa účastníci fóra zaoberali s veľkou poctivosťou a transparentnosťou.

Hovorca Svätej stolice ďalej hovoril o Roku sv. Pavla, ktorý vyhlásil Svätý Otec v júni. O dôležitosť, ktorú dáva Svätý Otec tomuto jubilejnému roku svedčia aj jeho katechézy na stredajšej generálnej audiencii, ktoré sú zamerané na sv. Pavla, apoštola národov. Vyjadril sa aj k príjemnej atmosfére na Biskupskej synode, ale spomenul aj obavy Svätého Otca, ktoré sa týkajú prenasledovania kresťanov a dôsledkov celosvetovej ekonomickej krízy. V závere hovoril o očakávanej apoštolskej ceste v marci 2009 do Afriky, ktorá tak veľmi leží na srdci Svätého Otca v súvislosti s utrpením obyvateľov afrických národov.

RV Is/ snímka inet

Benedikt XVI.: „Mária pochopila tajomstvo chudoby Boha“

Vatikán (1. januára 2009, RV) - Dnes predpoludním na slávnosť Panny Márie Bohorodičky celebraval pápež Benedikt XVI. svätú omšu v Bazilike sv. Petra. Vo svojej homílii sa na veriacich obrátil týmito slovami: „V prvý deň roka, Božia prozreteľnosť nás zhromažďuje na slávnosti, ktorá po každý krát nás dojíma pre svoju bohatosť a svoju krásu. Nový kalendárny rok sa stretá s vyvrcholením vianočnej oktávy, kedy slávime Božie Máriine materstvo, pričom túto slávnosť umocňuje aj sviatok Svetového dňa pokoja. Vo svetle Narodenia Pána Ježiša Krista, by som rád všetkým vyjadril moje srdečné blahoželanania na počiatku tohto nového kalendárneho roka.“

V ďalšej časti svojej homílie Svätý Otec zdôraznil dôležitosť Vtelenia božieho Syna pre tento svet a po-

kračoval: „Preto ľudské dejiny Ježiša, ktoré vyvrcholili vo veľkonočnom tajomstve, sú začiatkom nového sveta a nového ľudstva, ktoré je schopné s Kristovou milosťou uskutočniť pokojnú „revolúciu“. Nie je to ideologická revolúcia, ale spirituálna, nie utopistická, ale reálna. Preto je potrebná nekonečná trpezlivosť, dlhý čas putovania. Je potrebné sa vyhnúť falošným skratkám a napredovať po ťažkej ceste. Je to cesta dozrievania v zodpovednosti vo vlastnom svedomí.“

Drahí priatelia, toto je evanjeliová cesta pokoja, cesta, ktorú aj biskup Ríma je povolaný vždy znovu predložiť, keď predloží každý rok Posolstvo pre Svetový deň pokoja. Ísť touto cestou niekedy znamená vrátiť sa k problematickým aspektom s ktorými sme sa už stretli, avšak ktorým je potrebné venovať znova novú pozornosť. V tomto prípade je to téma, ktorú som zvolil na tento rok: „Bojovať proti chudobe, budovať pokoj“. Na jednej strane ide o chudobu, ktorú si zvolil a ktorú predkladá Ježiš, a na strane druhej je to chudoba, proti ktorej treba bojovať, aby bol náš svet spravodlivejším a solidárnejším.

Drahí bratia a sestry, myslím, že Panna Mária si položila viackrát túto otázku: Prečo sa Ježiš chcel narodiť práve z jednej tak jednoduchej dievčiny ako som ja? A tiež, prečo chcel prísť na svet v maštali a mať za svojich prvých návštevníkov betlehemských pastierov? Mária našla túto odpoveď až na konci, až potom, čo položila do hrobu Ježišovo telo (porov. Lk, 23, 53). Vtedy naplno pochopila tajomstvo chudoby Boha. Pochopila, že Boh sa stal chudobným pre nás, aby nás obohatil svojou chudobou plnou lásky, aby sa tak postavil proti nenásytnej žiadostivosti, ktorá je príčinou bojov a rozdelení, a aby nás tak pozval ovládať v nás našeň po vlastníctve a naopak učiť nás takto disponovaných pre vzájomné zdieľanie a prijatie.

Márii, Matke Boha, ktorý sa stal našim bratom, zverme s dôverou našu prosbu, aby nám pomáhala kráčať za Kristom, a tak zvíťaziť nad chudobou, budovať opravdivý pokoj, ktorý je opus iustitiae – dielom spravodlivosti. Jej zverme hlbokú túžbu žiť v pokoji, ktorá vyviera zo srdca veľkej väčšiny izraelských a palestínskych národov, ktoré sú podrobené aj tento krát veľkému násiliu, ktoré vypuklo v pásme Gazy ako odpoveď na iné násilie. Násilie, nenávisť a nedôvera sú taktiež formami chudoby, - možno tými najhoršími, - s ktorými je potrebné zápasiť. Kiežby však nikdy nezvíťazili! Práve v tomto zmysle pastieri týchto cirkví, počas týchto smutných dní, zvýšili svoj hlas. Spolu s nimi a ich drahými veriacimi, predovšetkým s tými, z malej ale zároveň horlivej farnosti v Gaze, ich zverme aj my Panne Márii. Zverme jej všetku našu ustarostenosť a strach z budúcnosti, ale aj nádej, že s múdrou a vytrvalou spoluprácou všetkých, budeme môcť sa viac počúvať, vyjsť si v ústrety a poskytnúť si konkrétne odpovede na naše túžby po živote v pokoji a v bezpečnosti. Povedzme Márii: sprevádzaj nás, nebeská Matka Vykupiteľa, počas celého roka, ktorý dnes začína. Vypros od Boha dar pokoja aj pre Svätú zem a pre celé ľudstvo. Svätá Bohorodička, oroduj za nás. Amen.“

RV Is

Posolstvo pápeža Benedikta XVI. k Svetovému dňu pokoja: „Bojovať proti chudobe – budovať pokoj“

1. Aj na začiatku tohto nového roka chceme všetkým zaželať pokoj a týmto svojím posolstvom všetkých pozvať k zamysleniu sa nad témou: Bojovať proti chudobe – budovať pokoj. Už môj ctihodný predchodca Ján Pavol II. v Posolstve k Svetovému dňu pokoja 1993 zdôraznil, aký negatívny vplyv na pokoj majú podmienky chudoby, v ktorých žijú celé národy. Chudoba vsutku často patrí medzi faktory, ktoré podporujú alebo zhoršujú konflikty, dokonca aj tie ozbrojené. Tie posledné sú priam živé tragickými podmienkami chudoby. „Vo svete sa ukazujú – napísal Ján Pavol II. – a vzbudzuje čoraz väčšie obavy ďalšia vážna hrozba pre mier: mnohí ľudia, ba celé populácie dnes žijú v podmienkach extrémnej chudoby. Rozdiel medzi bohatými a chudobnými je aj v ekonomicky najrozvinutejších krajinách čoraz evidentnejší. Ide o problém, ktorý apeluje na ľudské svedomie, lebo veľký počet ľudí žije v takých podmienkach, ktoré urážajú ich vrodenu dostoynosť a následne to ohrozuje autentický a harmonický pokrok svetového spoločenstva“ (1).

2. Bojovať proti chudobe znamená v tomto kontexte aj venovať zvláštnu pozornosť komplexnému fenoménu globalizácie. Zamyslieť sa nad ním je dôležité už z metodologického hľadiska, ktoré odporúča využiť výsledky výskumov uskutočnených ekonómami a sociológmi a týkajúcich sa mnohých stránok chudoby. Poukaz na globalizáciu však musí zahŕňať aj duchovný a morálny rozmer a podnecovať k tomu, aby sa na chudobných hľadelo s vedomím, že všetci sú účastní na tom istom Božom pláne, povolávajúcom budovať jedinú rodinu, v ktorej všetci – jednotlivci, národy i krajiny – podriadia svoje správanie princípom bratstva a zodpovednosti.

V tejto perspektíve je potrebné urobiť si o chudobe širšiu a jasnejšiu predstavu. Ak by chudoba bola len materiálnou záležitosťou, potom by na objasnenie jej hlavných znakov postačovali spoločenské vedy, ktoré nám pomáhajú posudzovať určité fenomény predovšetkým na základe kvantitatívnych dát. Vieme však, že existuje aj chudoba, ktorá nie je materiálna a nie je priamym a automatickým dôsledkom materiálneho nedostatku. Napríklad aj v bohatých a rozvinutých spoločnostiach existujú javy marginalizácie, vzťahovej, morálnej a duchovnej chudoby: ide o osoby, ktoré sú vnútorne dezorientované a ktoré napriek ekonomickému blahobytu zažívajú rôzne formy strádania. Na jednej strane mám na mysli to, čo sa zvykne nazývať „mravná zakrpatenosť“ (2) a na druhej strane negatívne dôsledky „nadpriemerného rozvoja“. (3) Nezabúdame tiež na to, že v takzvaných „chudobných“ spoločnostiach je ekonomický rast často brzdený kultúrnymi zábranami, ktoré nedovoľujú adekvátne využitie zdrojov. Pritom ostáva pravdou, že každá forma chudoby má koreň v nedostatku úcty voči transcendentnej dostoynosti ľudskej osoby. Keď sa s človekom nezaobchádza v integrite jeho povolania a ne-

rešpektujú sa požiadavky pravej „ľudskej ekológie“ (4), rozputávajú sa aj zvrátené dynamizmy chudoby, ako je to zrejme v niektorých oblastiach, ktorým budem nakrátko venovať svoju pozornosť.

Chudoba a jej morálne dôsledky

3. Chudoba sa často dáva do súvisu s demografickým vývojom, akoby bol jej vlastnou príčinou. V dôsledku toho prebiehajú kampane za reguláciu pôrodnosti vedené na medzinárodnej úrovni aj metódami, ktoré nerešpektujú ani dostoynosť ženy, ani právo manželov zodpovedne si zvoliť počet detí (5) a čo je ešte závažnejšie, často nerešpektujú ani právo na život. Vyhladenie miliónov nenarodených detí v mene boja proti chudobe, predstavuje v skutočnosti odstránenie tých najbiednejších spomedzi ľudských bytostí. V popredí ostáva skutočnosť, že v roku 1981 bolo približne 40% svetovej populácie pod hranicou absolútnej chudoby, zatiaľ čo dnes sa toto percento v zásade znížilo na polovicu a chudobu prekonal okrem iného populácie vyznačujúce sa značným demografickým rastom. Táto skutočnosť jasne poukazuje na to, že zdroje na riešenie problému chudoby sú k dispozícii aj v prípade nárastu populácie. Nemožno zabudnúť ani na to, že od konca druhej svetovej vojny podnes narástla populácia na zemi o štyri miliardy a do veľkej miery sa tento jav týka krajín, ktoré sa len nedávno objavili na medzinárodnej scéne ako nové ekonomické mocnosti a rýchly rozvoj zažili práve vďaka veľkému počtu obyvateľov. Okrem toho, medzi najviac rozvinutými národmi sa najlepším možnostiam rozvoja tešia tie, ktoré majú najvyššie indexy pôrodnosti. Inými slovami, potvrdzuje sa, že populácia je skôr bohatstvom, nie faktorom chudoby.

4. Ďalšou oblasťou vyvolávajúcou starosti sú pandemické choroby, ako je napríklad malária, tuberkulóza a aids, ktoré veľmi vplyvajú na zhoršenie všeobecných podmienok krajiny, a to v miere, v akej zasahujú produktívne zložky populácie. Pokusy obmedziť negatívne dôsledky týchto chorôb na populáciu, nie vždy dosahujú významné výsledky. Okrem toho sa stáva, že ak chcú krajiny čeliť týmto pandémiami, ktoré ich postihli, musia podstúpiť vydieranie zo strany tých, ktorí podmieňujú svoju ekonomickú pomoc vedením politiky zameranej proti životu. Predovšetkým je veľmi ťažké bojovať proti aidsu, ktorý je tragickou príčinou chudoby, ak sa neriešia morálne problémy, s ktorými je šírenie vírusu spojené. Treba sa predovšetkým postarať o kampane, ktoré by osobitne mladých ľudí vychovávali k sexualite plne zodpovedajúcej dostoynosti ľudskej osoby; iniciatívy, ktoré v tomto smere vznikli, už priniesli významné plody v podobe spomalenie šírenia aidsu. Ďalej je nutné, aby aj chudobné národy mali k dispozícii potrebné lieky a liečebné postupy; to predpokladá rozhodnú podporu medicínskeho výskumu a terapeutických novíniek, a pokiaľ je to nutné aj flexibilnú aplikáciu medzinárodných no-

riem na ochranu intelektuálneho vlastníctva, aby sa tak všetkým mohlo zaistiť základné zdravotné ošetrenia.

5. Treťou oblasťou, ktorá je v centre pozornosti programov boja proti chudobe a ktorá vykazuje vnútorný morálny rozmer, je chudoba detí. Keď chudoba zasiahne rodinu, potvrdzuje sa, že deti sú tými najzraniteľnejšími obeťami: temer polovicu tých, ktorí dnes žijú v absolútnej chudobe, predstavujú deti. Keď uvažujeme o chudobe detí, vedie nás to k tomu, aby sme za prioritné považovali také ciele, ktoré sa ich najbezprostrednejšie dotýkajú, ako je napríklad starostlivosť o matky, angažovanie sa vo výchove, prístup k vakcínam, k zdravotnej starostlivosti a k pitnej vode, ďalej je to ochrana životného prostredia a predovšetkým úsilie na ochranu rodiny a stability vnútrorodinných vzťahov. Keď sa oslabí rodina, nevyhnutne sú postihnuté deti. Tam, kde nie je chránená dôstojnosť ženy a matky, pocítia to v prvom rade deti.

6. Štvrtou oblasťou, ktorá si z morálneho hľadiska zasluhuje osobitnú pozornosť je existujúci vzťah medzi odzbrojením a rozvojom. Znepokojenie vyvoláva aktuálna globálna úroveň výdavkov na zbrojenie. Ako som už zdôraznil, stáva sa, že „nesmierne materiálne a ľudské zdroje, ktoré sa používajú na vojenské výdavky a na zbrojenie sú v skutočnosti odobraté z rozvojových projektov osobitne pre tie národy ktoré sú najchudobnejšie a ktoré najviac potrebujú pomoc. To odporuje samotnej Charte OSN zaväzujúcej medzinárodné spoločenstvo a zvlášť jednotlivé štáty, aby medzinárodný mier a bezpečnosť dostali pevný a trvalý základ a aby sa pritom na zbrojenie odvádzalo minimum ľudských a hospodárskych zdrojov sveta“ (čl. 26)“ (6).

Takýto stav vecí nielenže neuláhčuje, ale vážne prekáža dosiahnutiu veľkých rozvojových cieľov medzinárodného spoločenstva. Okrem toho výrazný nárast vojenských nákladov prináša riziko urýchlenia pretekov v zbrojení, ktoré zapríčiňujú vznik nedostatočne rozvinutých enkláv a vyvolávajú beznádej, a tak sa paradoxne menia na faktory nestability, napätia a konfliktov. Ako sa prezieravo vyjadril môj ctihodný predchodca Pavol VI. „rozvoj je novým menom pokoja“ (7). Preto sa štáty vyzývajú, aby sa vážne zamysleli nad tými najhlbšími dôvodmi konfliktov, často vznikajúcich z nespravodlivosti, a postavili sa k nim s odvážnou sebakritikou. Ak sa dosiahne zlepšenie vzťahov, malo by to umožniť zníženie nákladov na zbrojenie. Ušetrené finančné zdroje by mohli byť určené na rozvojové projekty pre najchudobnejšie a najnúdznejšie osoby i národy: veľkodušné angažovanie sa v tomto smere je vlastne úsilím o pokoj v rámci ľudskej rodiny.

7. Piata oblasť súvisiaca s bojom proti materiálnej chudobe sa týka terajšej potravinovej krízy, ktorá ohrozuje uspokojovanie základných potrieb. Táto kríza nie je charakterizovaná natoľko nedostatkom jedla, ako skôr problematickým prístupom k nemu a špekuláciami, teda nedostatočnou koordináciou politických a hospodárskych inštitúcií, ktorá by umožnila odpovedať na

konkrétne potreby a núdzové situácie. Podvýživa môže tiež spôsobiť v populácii vážne psychofyzické poškodenia a zbaviť tak mnohých ľudí síl potrebných na to, aby sa bez osobitnej pomoci vymanili zo svojich núdznych podmienok. To prispieva tiež k tomu, že sa nožnice nerovnosti roztvárajú a vyvolávajú reakcie, ktoré sa môžu zvrhnúť aj na násilie. Všetky údaje týkajúce sa postupu chudoby v posledných desaťročiach naznačujú, že sa priepať medzi bohatými a chudobnými zväčšuje. Základnými dôvodmi takéhoto javu sú bezpochyby na jednej strane technologické zmeny, ktoré využívajú predovšetkým triedy s najvyššími príjmami, a na druhej strane dynamika cien priemyselných produktov, na ktoré náklady rastú oveľa rýchlejšie ako ceny poľnohospodárskych produktov a surovín, ktoré vlastnia tie najchudobnejšie krajiny. Takto dochádza k tomu, že väčšia časť populácie najchudobnejších krajín je dvojako znevýhodnená, a to vzhľadom na najnižšie mzdy, ako aj najvyššie ceny.

Boj proti chudobe a globálna solidarita

8. Jednou z najlepších ciest k budovaniu pokoja je globalizácia zameraná na záujmy veľkej ľudskej rodiny. (8) Na zvládnutie takejto globalizácie je však potrebná silná globálna solidarita tak medzi bohatými a chudobnými krajinami, ako aj v rámci jednotlivých krajín, i keď sú bohaté. Potrebný je aj „spoločný etický kódex“ (10), ktorého normy nemajú len ustálený charakter, ale sú zakotvené v prirodzenom zákone vpísanom Stvoriteľom do svedomia každej ľudskej bytosti (porov. Rim 2, 14 – 15). Či vari každý z nás vo svojom svedomí nepozoruje výzvu k tomu, aby priniesol vlastný príspevok k spoločnému dobru a k sociálnemu mieru? Globalizácia odstraňuje niektoré bariéry, čo však neznamená, že nemôže budovať nové; zblízuje národy, no priestorová a časová blízkosť sama osebe nevytvára podmienky na opravdivé spolužitie a pokoj. Marginalizácia chudobných na našej planéte môže nájsť účinný nástroj v globalizácii len vtedy, ak sa každý človek bude cítiť osobne zranený existujúcou nespravodlivosťou vo svete a s ňou spojeným porušovaním ľudských práv. Cirkev, ktorá je „znakom a nástrojom dôverného spojenia s Bohom a jednoty celého ľudstva“ (11), naďalej ponúka svoj príspevok k tomu, aby boli prekonané nespravodlivosti a nepochopenia, a tým sa pripája k budovaniu pokojného a solidárneho sveta.

9. V oblasti medzinárodného obchodu a finančných transakcií fungujú dnes procesy, ktoré umožňujú pozitívne koordinovať ekonomiky a prispieť k zlepšeniu všeobecných podmienok; no existujú aj opačné procesy, ktoré národy rozdeľujú a odsúvajú na okraj, vytvárajúc tak nebezpečné predpoklady vojen a konfliktov. V desaťročiach bezprostredne po druhej svetovej vojne mimoriadne rýchlo vzrástol medzinárodný obchod s tovarmi a službami, pričom preukázal dovtedy nevidanú dynamiku. Veľká časť svetového obchodu sa týkala dávno industrializovaných krajín, s tým, že sa značne rozšíril aj na tzv. prahové krajiny, ktorých narastal význam. Jestvujú však aj ďalšie krajiny s nízkymi príjmami, ktoré

sú stále vážne znevýhodňované vzhľadom na komerčné toky. Ich rozvoj utrpel v dôsledku v posledných desaťročiach zaznamenaného poklesu cien surovín, ktoré tvoria kvázi celý ich export. V týchto krajinách – z veľkej časti afrických – naďalej predstavuje veľký rizikový faktor závislosť od vývozu surovín. Chcel by som tu znovu vyzvať k tomu, aby všetky krajiny mali rovnaké možnosti prístupu na svetové trhy, vyvarujúc sa akéhokoľvek vylúčovania a marginalizácie.

10. Podobne sa možno zamyslieť aj nad finančníctvom, ktoré je vďaka rozvoju elektroniky a politike liberalizácie peňažných tokov medzi rôznymi krajinami jedným z primárnych aspektov fenoménu globalizácie. Objektívne najdôležitejšia funkcia finančníctva, spočívajúca v dlhodobej podpore možnosti investícií a teda aj rozvoja, sa dnes ukazuje ako veľmi krehká: negatívne na ňu totiž spätne vplýva na úrovni národnej i globálnej systém finančných transakcií, založený na veľmi krátkodobom myslení, ktoré sleduje nárast hodnoty finančných aktivít a sústreďuje sa len na technické riadenie rôznych foriem rizík. Aj kríza v poslednej dobe ukazuje, ako finančnej činnosti, niekedy riadenej čisto autoreferenčnou logikou, chýba akýkoľvek dlhodobý ohľad na spoločné dobro. Zúženie cieľov globálnych finančných operátorov na veľmi krátke termíny redukuje schopnosť peňažníctva vykonávať funkciu mosta medzi prítomnosťou a budúcnosťou, ktorý má slúžiť na podporu vytvárania nových možností produkcie a práce v dlhodobej perspektíve. Finančníctvo sa tak stáva nebezpečným pre všetkých, aj pre tých, ktorí z neho dokážu počas fázy finančnej eufórie profitovať. (12)

11. Z toho všetkého je zjavné, že boj proti chudobe si vyžaduje spoluprácu tak na úrovni ekonomickej, ako aj právnej, umožňujúcu medzinárodnému spoločenstvu a osobitne chudobným krajinám nachádzať a uskutočňovať koordinované riešenia, aby bolo vytvorením účinného právneho rámca pre ekonomiku možné spomínaným problémom čeliť. Navyše si to vyžaduje podnety na vytvorenie efektívnych a na spoluzodpovednosti založených inštitúcií, ako aj podporu v boji proti kriminalite a posilňovaní kultúry zákonnosti. Na druhej strane nemožno poprieť, že politika príliš zdôrazňujúca sociálnu pomoc je koreňom mnohých omylov pri poskytovaní pomoci chudobným krajinám. Investovať do vzdelávania ľudí a komplementárne rozvíjať špecifickú kultúru vlastnej iniciatívy sa zdá byť v súčasnosti tým pravým strednodobým i dlhodobým plánom. Ak aj ekonomické aktivity potrebujú na svoj rozvoj priaznivé vonkajšie podmienky, to ešte neznamená, že sa nemá venovať pozornosť otázke príjmu. Takisto, ak sa náležite zdôrazňuje, že zvýšenie príjmu na hlavu nemôže predstavovať cieľ politicko-ekonomickej činnosti v absolútnom meradle, nemožno pritom zabúdať, že to predstavuje dôležitý nástroj na dosiahnutie cieľa boja proti hladu a absolútnej chudobe. Z tohto uhla pohľadu sa treba zbaviť ilúzie, že politika čistej redistribúcie existujúceho bohatstva môže definitívne vyriešiť problém chudoby. V modernej

ekonómii totiž hodnota bohatstva závisí v rozhodujúcej miere od schopnosti vytvárať prítomný a budúci zisk. Tvorba hodnôt sa preto ukazuje ako nevyhnutá potreba, ktorú treba brať do úvahy, ak sa chce efektívne a trvalo bojovať proti materiálnej chudobe.

12. Dávať na prvé miesto chudobných si konečne vyžaduje aj vytvorenie primeraného priestoru pre správnu ekonomickú logiku zo strany aktérov medzinárodných trhov, správnu politickú logiku zo strany inštitucionálnych aktérov a správnu logiku spoluzodpovednosti, vďaka ktorej sa môžu uplatniť miestne i medzinárodné občianske spoločenstvá. Samotné medzinárodné organizácie dnes uznávajú, aké cenné a výhodné sú hospodárske iniciatívy občianskej spoločnosti a miestnych samospráv, čo sa týka podpory vyslobodenia z chudoby a zaradenia do spoločnosti tých vrstiev populácie, ktoré sú často pod prahom extrémnej chudoby a zároveň sú ťažko dostupné pre oficiálnu pomoc. Dejiny ekonomickeho rozvoja 20. storočia nás učia, že dobrá rozvojová politika závisí od zodpovednosti ľudí a vytvorenia pozitívneho spolupôsobenia trhov, občianskej spoločnosti i štátov. Osobitne občianska spoločnosť preberá na seba v každom rozvojovom procese kľúčovú úlohu, pretože rozvoj je v zásade kultúrnym javom a kultúra sa rodí a rozvíja v občianskej oblasti. (13)

13. Ako to potvrdil môj ctihodný predchodca Ján Pavol II., globalizácia „sa prejavuje výraznou charakteristikou ambivalencie“ (14), a preto ju treba riadiť s obozretnou múdrosťou. K tejto forme múdrosti patrí tiež to, aby sa v prvom rade prihliadalo na požiadavky chudobných zeme, čím sa prekoná pohoršenie plynúce z disproporcie medzi problémami chudoby a opatreniami, ktoré ľudia stanovili, aby jej čelili. Táto disproporcía sa prejavuje tak v kultúrnej, ako aj politickej, duchovnej a morálnej rovine. Často sa totiž ostáva len pri vonkajších a praktických príčinách chudoby bez toho, aby sa preniklo k tým, ktoré sídlia v ľudskom srdci, ako sú žiadostivosť a či obmedzenosť pohľadu. Problémy rozvoja, pomoci a medzinárodnej spolupráce sa niekedy riešia bez opravdivého ohľadu na osoby, ako čisto technické otázky, ktoré sa vyčerpajú plánovaním štruktúr, uzavretím tarifných zmlúv či poskytnutím anonymných finančných darov. Boj proti chudobe potrebuje naopak mužov a ženy, ktorí sú schopní hlboko prežívať medzilidské vzťahy a správať sa jednotlivé osoby, rodiny a spoločenstvá na ceste autentického ľudského rozvoja.

Záver

14. V encyklike *Centesimus annus* Ján Pavol II. upozorňuje na nutnosť „zbaviť sa takého zmýšľania, ktoré vidí v chudobných – osobách i národoch – akési bremeno a nepríjemných dotieravcov, nárokových si konzumovať, čo druhí vyprodukovali. Chudobní sa dožadujú práva podieľať sa na využívaní materiálnych dohier a záručiť svoje pracovné schopnosti na výstavbu starostlivého a šťastného sveta pre všetkých“. (15) V súčasnom globálnom svete je čoraz zjavnejšie, že pokoj môže byť vybudovaný len vtedy, ak sa všetkým zaistí

možnosť rozumného rastu: deformácie nespravodlivých systémov totiž skôr či neskôr predložia všetkým účet. Iba pochabosť môže totiž viesť k tomu, aby niekto staval dom zo zlata, keď je naokolo púšť alebo spustošenie. Samotná globalizácia je neschopná vybudovať pokoj, ba v mnohých prípadoch vytvára naopak rozdelenia a konflikty. Navyše odhaľuje jednu potrebu: treba sa zamerať na cieľ celkovej solidarity, ktorá sa usiluje o dobro každého a všetkých. V tomto zmysle sa na globalizáciu hľadí ako na najvhodnejšiu príležitosť, ako vykonať v boji proti chudobe niečo dôležité a poskytnúť doteraz nepredstaviteľné možnosti pre budovanie spravodlivosti a pokoja.

15. Sociálna náuka Cirkvi sa vždy zaujímalá o chudobných. V časoch encykliky *Rerum novarum* ich reprezentovali predovšetkým robotníci novej industriálnej spoločnosti; v sociálnom učení pápežov Pia XI., Pia XII., Jána XXIII., Pavla VI. a Jána Pavla II. sú zdôraznené nové formy chudoby, čím sa rozšíril horizont sociálnej otázky, až nadobudol svetové rozmery. (16) Toto rozšírenie sociálnej otázky na globálnu úroveň sa však nechápe len v kvantitatívnom zmysle, ale aj v zmysle kvalitatívneho prehĺbenia chápania človeka a potrieb ľudskej rodiny. Preto Cirkev, zatiaľ čo pozorne sleduje aktuálne javy globalizácie a ich dopad na formy ľudskej chudoby, poukazuje na nové aspekty sociálnej otázky, nielen vzhľadom na jej šírku, ale aj do hĺbky, keďže sa týkajú identity človeka a jeho vzťahu k Bohu. Sú to princípy sociálneho učenia, ktoré sa usilujú vysvetliť súvislosti medzi chudobou a globalizáciou a zamerať činnosť na budovanie pokoja. Spomedzi týchto princípov je vhodné vo svetle primátu lásky zvlášť pripomenúť „prednostnú lásku k chudobným“ (17), o ktorej svedčí celá kresťanská tradícia, počnúc tradíciou prvej Cirkvi (porov. Sk 4, 33 – 36; 1 Kor 16, 1; 2 Kor 8 – 9; Gal 2, 10).

„Každý nech sa chopí úlohy, ktorá mu prináleží“ napísal v roku 1891 Lev XIII. a dodáva: „pokiaľ ide o Cirkev, nikdy a nijako nezanedbá svoje dielo“. (18) Toto vedomie aj dnes sprevádza činnosť Cirkvi voči chudobným, v ktorých vidí Krista, (19) pričom jej v srdci neustále zaznieva poverenie zverené apoštolom od Kniežata pokoja: „Vos date illis manducare – vy im dajte jesť!“ (Lk 9, 13). Kresťanská komunita verná tejto výzve svojho Pána, neprestáva poskytovať celej ľudskej rodine svoju podporu, pokiaľ ide o podnety kreatívnej solidárnosti, ktorá nedáva len z nadbytku, no má predovšetkým „zmeniť“ spôsob života, spôsoby výroby a spotreby a strnulú štruktúru moci, ktoré dnes riadia spoločnosť“. (20) Preto na začiatku nového roka adresujem každému Kristovmu učeníkovi, ako aj každému človeku dobrej vôle, svoje vrele pozvanie na to, aby otvoril svoje srdce potrebám chudobných a urobil všetko, čo je možné, aby im poskytol pomoc. Naďalej totiž ostáva nesporná axióma, podľa ktorej „je boj proti chudobe budovaním pokoja“.

BENEDIKT XVI.

Svätý Otec k súčasnej globálnej ekonomickej kríze a k riešeniu situácie v pásme Gazy

Vatikán(2. januára, RV)
-V prvý deň nového kalendárneho roka 2009, na slávnosť Bohorodičky Panny Márie, Svätý Otec slávil v Bazilike sv. Petra vo Vatikáne slávnosťnú sv. omšu.

Vo svojej homílii sa dotkol aj niektorých naliehavých problémov dnešného sveta. Vzhľadom na súčasnú globálnu ekonomickú krízu reagoval slovami: „Súčasnú globálnu ekonomickú krízu je potrebné vidieť aj ako skúšku. Sme ochotní ju vidieť v celej svojej zložitosti? Akou výzvou je pre nás do budúcnosti, ak ju nechceme vidieť len v termínoch riešenia krátkodobej havarijnej situácie? Sme ochotní urobiť spolu hlbokú reflexiu súčasného rozvojového modelu? Sme ochotní urobiť na ňom opravy prezieravým spôsobom? Takúto hlbokú reflexiu vyžaduje nielen súčasná ekonomická kríza, ale ešte viac ekologický stav našej planéty a predovšetkým kultúrna a morálna kríza, ktorej symptómy sú evidentné v každej časti sveta.“

Svätý Otec vyzval veriacich tiež k modlitbám za trpiacich ľudí v pásme Gazy, keď povedal: „Márii, Matke Boha, ktorý sa stal našim bratom, zverme s dôverou našu prosbu, aby nám pomáhala kráčať za Kristom, a tak zvíťaziť nad chudobou, budovať opravdivý pokoj, ktorý je opus iustitiae – dielom spravodlivosti. Jej zverme hlbokú túžbu žiť v pokoji, ktorá vyviera zo srdca veľkej väčšiny izraelských a palestínskych národov, ktoré sú podrobené aj tento krát veľkému násiliu, ktoré vypuklo v pásme Gazy ako odpoveď na iné násilie. Násilie, nenávisť a nedôvera sú formami chudoby, možno tými najhoršími, s ktorými je potrebné zápasiť. Kiežby však nikdy nezvíťazili! Práve v tomto zmysle pastieri týchto cirkví, počas týchto smutných dní, zvýšili svoj hlas. Spolu s nimi a ich drahými veriacimi, predovšetkým s tými, z malej ale zároveň horlivej farnosti v Gaze, ich zverme aj my Panne Márii. Zverme jej všetku našu ustarostenosť a strach z budúcnosti, ale aj nádej, že s múdrou a vytrvalou spoluprácou všetkých, budeme môcť sa viac počúvať, vyjsť si v ústrety a poskytnúť si konkrétne odpovede na naše túžby po živote v pokoji a v bezpečí. Povedzme Márii: sprevádzaj nás, nebeská Matka Vykupiteľa, počas celého roka, ktorý dnes začína. Vypros od Boha dar pokoja aj pre Svätú zem a pre celé ľudstvo. Svätá Bohorodička, oroduj za nás.“ -ls-

Od krízy k nádeji

Vatikán (3. januára, RV) – Prvé dni nového roka 2009 komentuje dnes aj hovorca Svätej stolice a generálny riaditeľ Vatikánskeho rozhlasu, páter Federico Lombardi: „Súčasnú globálnu ekonomickú krízu je potrebné vidieť aj ako skúšku. Sme ochotní ju vidieť v celej svojej zložitosti? Akou výzvou je pre nás do budúcnosti, ak ju nechceme vidieť len v termínoch riešenia krátkodobej havarijnej situácie.“ - Týmito slovami sa obrátil Svätý Otec na veriacich vo svojej homilii počas svätej omše v prvý deň nového kalendárneho roka. Zároveň navrhol reflexiu „rozvojového modelu“, pričom zdôraznil upriamiť pozornosť nielen na bezprostrednú finančnú krízu ale aj na ďalšie aktuálne svetové problémy, akými sú predovšetkým „ekologický stav našej planéty, kultúrna a mravná kríza, ktorej príznaky sú evidentné v každej časti sveta“.

Je to mocné posolstvo pri vstupe do nového roka! Spôsob, ako obrátiť strach z budúcnosti na úsilie pre budovanie lepšej budúcnosti! Svätý Otec zároveň aj navrhol spôsob spoločného postupovania, ktoré spočívajú v rozhodnutiach pre zasadzovanie sa za spravodlivosť a k striedmejšiemu a solidárnejšiemu životu, pretože ako hovorí, „práve neviazaná žiadostivosť je zdrojom konfliktov a rozdelení a aby nás tak pozval ovládať v nás vášeň po vlastníctve a naopak urobiť nás takto disponovanými pre zdieľanie a vzájomné prijatie.“

Ježišova vlastná chudoba, dejiny spirituality a kresťanského spôsobu života, ktorý je charakteristický zasadzovaním sa za život iných, sa ukazujú ako účinný príklad, ako možno kráčať po tejto ceste. Pretože chudoba v duchu, sloboda od vlastného egoizmu sú účinnými prostriedkami, ktoré nás uschopňujú k zápasu s nespravodlivou chudobou, materiálnou ako aj morálnou, ktorá znehodnocuje ľudskú dôstojnosť a je koreňom napätia, nenávisti a konfliktov.

Zaiste, svetové problémy sú veľmi zložité, avšak niektoré základné východiská k hľadaniu d'alekosiahlych odpovedí sú jednoduché a jasné. Je potrebné ich však chcieť prijať. Prajme si pre rok 2009 väčšiu múdrosť, aby sme mohli vykročiť z krízy k nádeji.“ -ls-

Benedikt XVI.: „Vojna a nenávisť nie sú riešením problémov“

Vatikán (4. januára, RV) – Po modlitbe Anjel Pána Svätý Otec vyzval veriacich k modlitbám za ukončenie násillia a za pokoj v pásme Gazy, keď povedal: „Patriarchovia a predstavitelia kresťanských cirkví v Jeruzaleme, dnes vo všetkých kostoloch Svätej zeme vyzývajú veriacich k modlitbe za ukončenie konfliktu v pásme Gazy, a za pokoj a spravodlivosť v ich krajine. Zjednocujem sa spolu s nimi a požívam aj vás, aby ste učinili podobne, pripomínajúc ich slová: „Aby Boh požehnal svojou

útechou, trpezlivosťou a pokojom, ktorý vychádza z Neho, všetky obeť, zranených, všetkých tých, ktorí majú zlomené srdcia, a tých, ktorí žijú v strachu a v úzkosti“. Dramatické správy, ktoré prichádzajú z Gazy ukazujú, ako odmietanie dialógu privádza do ťažkých situácií národy, ktoré sa stávajú obeťami nenávisti a vojny. Vojna a nenávisť nie sú riešením problémov. Potvrďuje to aj nedávna minulosť. Modlime sa, aby „Dieťa v jasličkách“ inšpirovalo authority a zodpovedných na oboch stranách frontov, Izraelitov a Palestínčanov, k okamžitému ukončeniu súčasnej tragickej situácie.“ -ls-

Modlitba za pokoj vo Svätej zemi

Izrael-Palestína (5. januára, RV/AsiaNews) – K spoločnej modlitbe v nedeľu vyzvali veriacich 13 patriarchovia a zástupcovia kresťanských cirkví v Jeruzaleme. Prvá nedeľa v Novom roku sa tak stala Dňom spravodlivosti a pokoja. Modlitby za ukončenie konfliktu v pásme Gazy by mali trvať až do zajtra. Podľa Pierbattistu Pizzaballu, predstaveného františkánov vo Svätej zemi, „počas týchto dní úzkosti sa môžeme odovzdať len modlitbe.“ Ďalšie spoločné obrady, ktoré sa naplánovali, sa zrušili. Predstavitelia cirkví na internetovej stránke opäť vyzvali vodcov na obidvoch stranách na okamžité zloženie zbraní a požiadali Palestínčanov, aby sa začali zaujímať o život bežných ľudí. K modlitbe za ukončenie násillia v pásme Gazy vyzval v nedeľu po modlitbe Anjel Pána aj pápež Benedikt XVI. -ap-

Svätý Otec opäť vyzýva k dialógu a k modlitbám za pokoj v Gaze

Vatikán (6. januára, RV) – Po modlitbe Anjel Pána sa Svätý Otec opäť obrátil na veriacich s výzvou o pokoj vzhľadom na vojnový konflikt v pásme Gazy, keď povedal: „Moje srdečné pozdravy adresujem bratom a sestram Východných cirkví, ktoré sa riadia Juliánskym kalendárom a zajtra budú sláviť Narodenie Pána. Kiež spomienka na narodenia Spasiteľa rozžiari v ich srdciach radosť z toho, že sú milovaní Bohom. Spomienka na týchto našich bratov vo viere ma duchovne privádza do Svätej zeme a na Blízky východ. Neustále s veľkou pozornosťou sledujem vojenské násillie v pásme Gazy. Opäť zdôrazňujem, že nenávisť a odmietanie dialógu nemôže viesť k ničomu inému ako k vojne. Zároveň by som rád povzbudil všetkých tých, ktorí nosia vo svojich srdciach pokoj a hľadajú možnosti ako pomôcť Izraelčanom a Palestínčanom, aby sa stretli okolo stola a začali spolu hovoriť. Kiež Pán pomáha týmto odvážnym „budovateľom pokoja“! -ls-

Generálna audiencia Benedikta XVI.: Pavlova náuka o kresťanskom kulte

Vatikán (7. januára, RV) - Generálna audiencia Benedikta XVI. v stredu bola v tomto roku prvou v poradí. Konala sa v Aule Pavla VI. Vo svojej katechéze Svätý Otec pokračoval v dlhobojnej téme, ktorou je sv. apoštol Pavol. Za ústredný aspekt si zvolil otázku kresťanského kultu. Konkrétne prostredníctvom výkladu troch vybraných miest z Pavlovho Listu Rimanom objasnil, ako si treba správne vysvetľovať obeť v kresťanskej bohoslužbe a aký to má dosah na našu účasť na liturgii a celý náš praktický život. Benedikt XVI. začal blahoprianím a týmto mocným povzbudením:

„Milí bratia a sestry, pri tejto prvej generálnej audiencii v roku 2009, chcem vám všetkým vyjadriť vrúcne prianie do práve začatého nového roka. Oživme v sebe úsilie otvárať Kristovi myseľ a srdce, aby sme žili ako jeho ozajstní priatelia. Jeho priateľská spoločnosť zaistí, aby sa tento rok, napriek jeho nevyhnutným ťažkostiam, stal cestou plnou radosti a pokoja. Iba vtedy totiž, ak zostaneme zjednotení s Kristom, bude nový rok dobrý a šťastný.“

Po týchto slovách Svätý Otec predostrel tému dnešnej katechézy: aspekt kresťanského kultu v náuke sv. Pavla. „V minulosti sa s obľubou hovorilo o istej tendencii Apoštola, orientovanej skôr proti kultu, o istej ‚spiritualizácii‘ koncepcie kultu“ – povedal Benedikt XVI. a pokračoval:

„Dnes lepšie rozumieme, že Pavol vidí v Kristovom kríži historický obrat, ktorý pretvára a radikálne obnovuje realitu kultu. Táto nová vízia kultu sa objavuje predovšetkým v troch textoch z Listu Rimanom. V Rim 3,25, po slovách o «vykúpení v Kristovi Ježišovi», Pavol pokračuje formulou, ktorá je pre nás tajomná. Hovorí takto: «Jeho Boh ustanovil ako prostriedok zmierenia skrze jeho krv prostredníctvom viery». (Rim 3,25)

Týmto, pre nás skôr nezvyčajným výrazom „prostriedok zmierenia“ sv. Pavol naznačuje takzvanú „zľutovnicu“ starého chrámu, čo je vrchná časť archy zmluvy, ktorá bola považovaná za bod kontaktu medzi Bohom a človekom, bod jeho tajomnej prítomnosti vo svete ľudí. Táto „zľutovnica“ sa vo veľký deň zmierenia „jom kippur“ kropila krvou obetovaných zvierat, krvou, ktorá symbolicky prinášala hriechy uplynulého roka do kontaktu s Bohom, a tak hriechy vrhnuté do priepasti božej dobroty boli takpovediac absorbované božou silou, prekonané, odpustené. Život sa začínal odznova.“

„Tento obrad vyjadroval túžbu, aby sa naše viny mohli skutočne vrhnúť do priepasti božieho milosrdenstva,“ - vysvetlil Svätý Otec – ale „krvou zvierat sa tento proces neuskutočňuje. Bol potrebný reálnejší kontakt medzi ľudskou vinou a božou láskou, a ten sa uskutočnil v Kristovom kríži. Kristus, pravý Syn Boží, ktorý sa stal pravým človekom, prijal na seba celú našu vinu. On sám je miestom kontaktu

medzi ľudskou biedou a božím milosrdenstvom. V jeho srdci sa rozpúšťa žalostná masa zla spáchaného ľudstvom, a obnovuje sa život.“ Benedikt VI. sa ďalej vrátil ku sv. Pavlovi:

„Odhaľujúc túto zmenu, sv. Pavol nám hovorí: s Kristovým krížom - najvyšším činom božej lásky, ktorá sa stala ľudskou láskou – sa starý kult s obetami zvierat v Jeruzalemskom chráme skončil. Tento symbolický kult, kult túžby, je teraz nahradený kultom reálnym: láskou Boha vteleného v Kristovi, privedenou k naplneniu v smrti na kríži. Takže nejde tu o spiritualizáciu reálneho kultu, ale naopak: reálny kult, pravá božsko-ľudská láska, nahrádza kult symbolický a provizórny.“

Slová sv. Pavla, pochádzajúce spred spustošenia Jeruzalemského chrámu, sú tak podľa Benedikta XVI. v dokonalom súlade so slovami Ježiša, ktorý oznamoval koniec čias a ohlasoval iný chrám, „nepostavený ľudskými rukami“ – chrám svojho vzkrieseného tela. Pápež vo svojej katechéze ďalej prešiel k druhému citátu z Listu Rimanom, ktorým je prvý verš 12. kapitoly: «Bratia, pre Božie milosrdenstvo vás prosím, aby ste svoje telá prinášali ako živú, svätú, Bohu milú obeť, ako svoju duchovnú bohoslužbu.» (Rim 12,1)

„Povzbudenie „prinášať svoje telá ako obeť“ sa vzťahuje na celú osobu. Rim 6,13 nás pozýva, aby sme „oddali seba samých“. Napokon, výslovný odkaz na fyzickú dimenziu kresťana súvisí s výzvou „oslavovať Boha v našom tele“ (1Kor 6,20): ide tu o oslavovanie Boha v našej veľmi konkrétnej každodennej existencii, zviditeľnenej vo vzťahoch a vnímateľnej.“

Svätý Otec ďalej exegeticky podrobne rozanalyzoval kľúčové slová citátu, pričom zašiel ku gréckym a latinským výrazom. Osobitne objasnil Pavlovo slovné spojenie „duchovná bohoslužba“, ktoré sa nachádza aj v Rímskom kánone. Poukázal pritom aj na starozákonné súvisiace texty v Žalmoch a v knihe Daniel.

Záverečný tretí citát vybral Benedikt XVI. z 15. kapitoly Listu Rimanom, kde Pavol opisuje milosť, ktorej sa mu dostalo ako: «... milosť, ktorú som dostal od Boha, aby som bol služobníkom („liturgom“) Krista Ježiša medzi pohanmi a konal posvätnú službu Božiemu evanjeliu, aby sa pohania stali príjemnou obeťou, posvätenou v Duchu Svätom.» (Rim, 15,15n).

„Sv. Pavol interpretuje svoju misionársku činnosť medzi národmi sveta na budovanie univerzálnej Cirkvi ako činnosť kňazskú. Ohlasovať evanjelium na zjednotenie národov v spoločenstve vzkrieseného Krista je „kňazská činnosť“. Apoštol evanjelia je pravým kňazom, koná to, čo je stredobodom kňazstva: pripravuje pravú obeť. A potom druhý aspekt: cieľom misijnej činnosti je, môžeme povedať, kozmická liturgia: aby národy, zjednotené v Kristovi a svet ako taký sa stal Božou slávou, «príjemnou obeťou, posvätenou v Duchu Svätom.»

Tu sa ukazuje dynamický aspekt, aspekt nádeje v Pavlovskej koncepcii kultu: sebadarovanie Krista znamená tendenciu pritiahnúť všetkých k spoločenstvu jeho Tela, zjednotiť svet. Iba v spoločenstve s Kristom, exemplárnym človekom, ktorý je jedno s Bohom, svet sa stáva takým, ako to všetci túžime: zrkadlom božej lásky. Tento dynamizmus je stále prítomný v Eucharistii, tento dynamizmus musí inšpirovať a formovať náš život. A s týmto dynamizmom začíname nový rok. "Na záver Svätý Otec všetkým udelil apoštolské požehnanie. **RV, jb**

Príhovor Benedikta XVI. pred modlitbou Anjel Pána na slávnosť Zjavenia Pána

Vatikán (7. januára, RV) – Po modlitbe Anjel Pána na slávnosť Zjavenia Pána sa Svätý Otec prihovoril bratom a sestrám pravoslávnych cirkví, ktorí dnes podľa juliánskeho kalendára oslavujú Vianoce. Ako pápež Benedikt XVI. povedal, spomienka narodenia Spasiteľa zapaluje v ich srdciach stále viac radosť z toho, že sú milovaní Bohom. Spomienka na týchto našich bratov vo viere – pokračoval Svätý Otec – ho duchovne privádza do Svätej zeme a na Blízky východ a dodal:

„S neustálymi obavami sledujem násilné ozbrojené strety v pásme Gazy. Zdôrazňujem, že nenávisť a odmietanie dialógu vedú len k vojne, chcel by som dnes povzbudiť iniciatívy a úsilie všetkých tých, ktorí majú v srdci pokoj, ktorí sa snažia pomáhať obyvateľom Izraela a Palestíny, aby si sadli za jeden stôl a rozprávali sa. Nech Boh podporuje záujem odvážnych „budovateľov pokoja!“

V druhej časti sa Svätý Otec zameril na slávnosť Zjavenia Pána, ktorý je v mnohých krajinách – ako povedal – aj sviatkom detí:

„Zvlášť myslím na deti, ktoré sú bohatstvom a požehnaním sveta a najmä na tie, ktoré nezažívajú pokojné detstvo. Chcem teda upriamiť pozornosť na desiatky detí ako aj mládež, na tie deti, ktoré boli v týchto posledných mesiacoch a to aj počas Vianoc, vo východnej oblasti Demokratickej republiky Kongo prenasledované ozbrojenými skupinami, ktoré napadli dediny a spôsobili početné obete a zranenia. Vyzývam autorov týchto neľudských brutalít, aby vrátili deti ich rodinám a ich bezpečnej budúcnosti a rozvoju, na ktorý majú spolu s drahým obyvateľstvom právo.“

V závere si Svätý Otec spomenul na Svetový deň detských misionárov, ktorý sa slávi na slávnosť Zjavenia Pána, aby sa stal príležitosťou na uvedomenie si toho, že deti a mládež môžu zohrať dôležitú úlohu pri šírení evanjelia a solidarnosti smerom k ich vrstovníkom v núdzi. **-sg-**

V Castel Gandolfe sa začal V. kongres seminaristov

Taliansko (3. januára, RV) – „Existuje cesta... výzva k budovaniu vzťahov“ – to je téma V. medzinárodného kongresu seminaristov, ktorý sa včera začal v letnom sídle Svätého Otca v Castel Gandolfe organizovaného Hnutím fokoláre. Na kongres prišlo približne 500 seminaristov zo 40 krajín sveta, pričom sú tu okrem katolíkov aj študenti anglikánskej a pravoslávnej cirkvi. Okrem diskusií mali dnes na programe svätú omšu, ktorej predsedal prefekt Kongregácie pre katolícku výchovu, kardinál Zenon Grocholewski.

Ako sa o dianí na stretnutí seminaristov vyjadril poradca Kongregácie pre katolícku výchovu, Hubertus Balaumeiser, ktorý je zodpovedný aj za kňazské centrum Hnutia fokoláre, „prvá vec, ktorá sa vynorila na kongrese, ktorý sa odohráva na svetovej úrovni je, že tu existujú niektoré spoločné aspekty: napríklad všetci seminaristi chcú na jednej strane slúžiť Bohu a na druhej slúžiť iným. Ich túžbou je stať kňazmi otvorenými pre súčasný svet. Taktiež sa tu objavujú isté obavy spojené s výzvami súčasnej spoločnosti: otázka či sa „mi podarí priniesť evanjeliové posolstvo dnešnému svetu? alebo či sa „mi podarí zostať vždy verným na tejto ceste?““

Kongres seminaristov vyvrcholí v nedeľu, 4. januára na námestí sv. Petra, kde sa bohoslovci pomodlia spolu so Svätým Otcom modlitbu Anjel Pána. **-jv-**

Vatikán zverejnil štatistické údaje za rok 2008

Vatikán (30. decembra, RV) – Prefektúra Pápežského domu vo Vatikáne včera zverejnila štatistické údaje ohľadom stretnutí veriacich s pápežom Benediktom XVI. vo Vatikáne.

Počas roku 2008 prišlo do Vatikánu na stretnutie so Svätým Otcom z rozličných častí sveta 2 215 000 veriacich, pričom počas predošlého roka 2007 ich bolo 2 830 100. Najviac pútnikov vo Vatikáne počas pontifikátu pápeža Benedikta XVI. bolo v roku 2006, kedy ich počet dosiahol číslo 3 222 820.

Počas uplynulého roka sa na generálnych audienciách, ktorých bolo 42, zúčastnilo spolu 534 500 pútnikov. Najviac ich bolo v mesiaci október, v ktorom počet veriacich dosiahol číslo 107 000. Počas nedeľ uplynulého roka sa prišlo spolu so Svätým Otcom pomodliť mariánsku modlitbu Anjel Pána až 1 130 000 veriacich, pričom najvyšší počet ich bolo v mesiaci december, kedy sem prišlo až 250 000 veriacich z Talianska a rozličných krajín sveta. **-ls-**

Homília pápeža Benedikta XVI. na Slávnosť Zjavenia Pána

Drahí bratia a sestry!

Epifánia, „zjavenie“ nášho Pána Ježiša Krista je mnohotvárnym tajomstvom. Latinská tradícia ho spája s návštevou malého Ježiša v Betleheme troma mágmi a teda ho vysvetľuje predovšetkým ako zjavenie Izraelského Mesiáša pohanským národom. Východná tradícia naopak dáva do popredia Ježišov krst v rieke Jordán, keď sa prejavil ako jednorodný Syn nebeského Otca, posvätený Duchom Svätým. Ale Jánovo evanjelium označuje za epifániu aj svadbu v Káne, kde Ježiš, premeniac vodu na víno „zjavil svoju slávu a jeho učeníci uverili v neho“ (Jn 2,11). A čo máme povedať my, drahí bratia, osobitne my kňazi novej zmluvy, ktorí sme každý deň svedkami a služobníkmi epifánie Ježiša Krista vo svätej Eucharistii? Všetky tajomstvá Pána Cirkev slávi v tejto najsvätejšej a najpokornejšej sviatosti, v ktorej zjavuje a zároveň aj skrýva svoju slávu. „Adoro te devote, latens Deitas“ - adorujúc sa takto modlíme so svätým Tomášom Akvinským.

V tomto roku 2009, kedy si pripomíname 400 rokov od prvého pozorovania hviezd Galileom Galileim prostredníctvom teleskopu, a ktorý je osobitne venovaný astronómii, musíme venovať osobitnú pozornosť symbolu hviezdy, ktorá je veľmi dôležitá v evanjeliom rozprávani Mágov (por. Mt 2,1-12). Oni boli s najväčšou pravdepodobnosťou astronómami. Z ich pozorovacieho miesta, ktoré sa nachádzalo na východ od Palestíny, pravdepodobne v Mezopotámii, zaznamenali novú hviezdu a tento nebeský fenomén si vysvetlili ako ohlasovanie narodenia kráľa, presnejšie podľa posvätných písem, kráľa Júdei (por. Nm 24,17). Cirkevní otcovia videli v tejto jedinečnej epizóde, o ktorej hovorí svätý Matúš, istú kozmologickú revolúciu, spôsobenú príchodom Božieho Syna na svet. Napríklad svätý Ján Chryzostóm píše: „Keď hviezda prišla nad dieťa, zastavila sa, čo mohla urobiť jedine sila, ktorú hviezdy nemajú: najprv sa ukryť, znova sa objaviť a nakoniec zastaviť sa“ (Homília o Matúšovom evanjeliu, 7, 3). Svätý Gregor Naziansky uvádza, že narodenie Krista určilo novú obežnú dráhu hviezd (por. Poemi dogmatici, V, 53-64: PG 37, 428-429). To samozrejme musíme chápať v symbolickom a teologickom zmysle. A naozaj, zatiaľ čo pohanská teológia zbožšťovala kozmické prvky a sily, kresťanská viera, uskutočňujúc biblické zjavenie, kontempluje nad jediným Bohom, Stvoriteľom a Pánom celého vesmíru.

Základným a univerzálnym zákonom stvorenia je božská láska, vtelená do Krista. Nechápeme to iba v poetickom zmysle, ale reálne. Tak to chápal okrem iného aj sám Dante, keď vo vznešenom verši, ktorým končí Raj a celá Božská komédia, definuje Boha ako „lásku, ktorá hýbe slnkom a ostatnými hviezdami“ (Raj, XXXIII, 145). To znamená, že hviezdy, planéty a celý vesmír neriadi slepá sila, neposlúchajú iba dynamiku matérie. Nie sú to teda kozmické prvky, ktoré máme zbožšťovať, ale naopak, vo všetkom a nad tým všetkým je osobná vôľa, Boží Duch, ktorý sa v Kristovi zjavil ako Láska (por. Spe salvi, 5). Ak

je to tak, tak teda ľudia - ako píše svätý Pavol Kolosanom - nie sú otrokmi kozmických telies (por. Kol 2,8), ale sú slobodní, schopní vytvoriť vzťah so stvoriteľskou slobodou Boha. On je na počiatku všetkého a vládne všetkému, ale nie ako chladný a anonymný motor, ale ako Otec, Ženich, Priateľ, Brat, teda Logos, „Slovo-Rozum“, ktoré sa zjednotilo s našim smrteľným telom raz a navždy a naplno sa delí s nami o naše podmienky, prejavujúc prehojnú silu svojej milosti. V kresťanstve sa teda nachádza osobitné kozmologické ponímanie, ktoré našlo v stredovekej filozofii a teológii vysoký prejav. Aj v našej dobe zaznamenáva zaujímavé znaky nového rozkvetu vďaka nadšeniu a viere mnohých vedcov, ktorí - po stopách Galilea - sa nevzdávajú ani pravdy, ani viery, ale naopak zhodnocujú obidve do hĺbky v ich vzájomnej plodnosti.

Kresťanské myslenie prirovnáva vesmír ku knihe - tak hovoril aj sám Galileo - a považuje ho za dielo autora, ktorý sa vyjadruje prostredníctvom „symfónie“ stvorenia. Vo vnútri tejto symfónie sa v istom bode nachádza to, čo by sa v hudobnom jazyku označilo ako „assolo“, teda téma, ktorá je zverená jedinému nástroju, alebo jedinému hlasu, a je tak dôležitá, že od nej závisí význam celej opery. Toto „assolo“ je Ježiš, ktorému zodpovedá kráľovské znamenie: zjaviť sa ako nová hviezda na nebeskej oblohe. Starovekí kresťanskí spisovatelia prirovnávajú Ježiša k novému slnku. Podľa súčasných astrofyzikálnych poznatkov by sme ho mali prirovnávať k ešte dôležitejšej hviezde, a to nielen pre solárny systém, ale aj pre celý známy vesmír. V tomto tajomnom pláne, zároveň fyzickom i metafyzickom, ktorý priviedol na svet človeka ako korunu stvorených vecí, prišiel na svet Ježiš: „narodený zo ženy“ (Gal 4,4), ako o tom píše svätý Pavol. Syn človeka v sebe spája zem i nebo, stvorenia i Stvoriteľa, telo i ducha. Je stredom vesmíru a histórie, pretože v ňom sú zjednotení Autor a jeho dielo bez toho, aby sa plietli.

V pozemskom Ježišovi sa nachádza vrchol stvorenia a histórie, ale vo vzkriesenom Kristovi sa ide ešte ďalej: prechodu cez smrť k večnému životu predchádza bod „rekapitulácie“ všetkého v Kristovi (por. Ef 1,10). Všetky veci totiž - píše apoštol - „boli stvorené skrze neho a pre neho“ (Kol 1,16). A práve vzkriesením z mŕtvych On získal „vo všetkom prvenstvo“ (Kol 1,18). Potvrďuje to aj sám Ježiš, keď sa zjavuje učeníkom po vzkriesení: „Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi“ (Mt 28,18). Toto vedomie podporuje cestu Cirkvi, Kristovho Tela, po cestách histórie. Neexistuje totiž, akokoľvek temný, ktorý by zatienil Kristovo svetlo. Preto veriaci v Krista ani dnes nestrácajú nádej pred veľkou sociálnou a ekonomickou krízou, ktorá trápi ľudstvo, alebo pred nenávisťou a ničujúcim násilím, ktoré krvavia mnohé regióny zeme, či pred egoizmom a požiadavkami človeka týčiť sa ako boh seba samého, ktoré vedú k nebezpečnému prekrúteniu božského plánu so životom a dôstojnosťou ľudskej osoby, rodiny a harmónie stvorenia. Naše úsilie oslobodiť

ľudský život a svet od otrávenia a znečistenia, ktoré by mohli zničiť prítomnosť a budúcnosť zachováva svoju hodnotu a svoj zmysel - uviedol som v už citovanej encyklike *Spe salvi* - aj keď sa môže zdať, že nemáme úspech, alebo sa zdá, že sme bezmocní pred neprajnými silami, pretože „je to veľká nádej, opierajúca sa o Božie prisľúbenia, dodávajúca v dobrých i zlých časoch odvahu a usmerňujúca naše konanie“ (č.35).

Univerzálna Kristova vláda sa osobitným spôsobom koná v Cirkvi. „Všetko - čítame v *Liste Efezanom* - mu položil pod nohy a jeho ustanovil nad všetkým za hlavu Cirkvi, ktorá je jeho telom, plnosťou toho, ktorý naplnia všetko vo všetkom“ (Ef 1,22-23). Epifánia je zjavením Pána a odrazom je zjavenie Cirkvi, pretože telo nemôžeme oddeliť od hlavy. Dnešné prvé čítanie z tzv. tretieho Izaiáša, nám ponúka presnú perspektívu na pochopenie Cirkvi, ako tajomstva odrazeného svetla: „Vstaň, zavesievaj - hovorí prorok obrátiac sa na Jeruzalem - veď prišlo tvoje svetlo a sláva Pánova sa zaskvela nad tebou!“ (Iz 60,1). Cirkev je osvieteným ľudstvom, „pokrstným“ v Božej sláve, teda v jeho láske, jeho kráse, jeho vláde. Cirkev vie, že samotné ľudstvo s jeho obmedzeniami a mizériou, viac zvýrazňuje dielo Ducha Svätého. Ono sa nemôže chváliť ničím, iba ak vo svojom Pánovi: od neho nepochádza svetlo, ani sláva nie je jeho. Ale práve toto je jeho radosťou, ktorú jej nikto nemôže zobrať: byť „znamením a nástrojom“ Toho, ktorý je „*lumen gentium*“ - svetlo národov (por. II. Vat. koncil, Dog. konšt. *Lumen gentium*, 1).

Drahí priatelia v tomto roku svätého Pavla, sviatok Epifánie pozýva Cirkev a v nej každú komunitu a každého jednotlivého veriaceho, aby napodobňoval, ako to robil aj apoštol národov, službu, ktorú urobila hviezda Mágom z Východu, keď ich viedla až k Ježišovi (por. Sv. Lev Veľký, *Príhovor 3 pre Epifániu*, 5: PL 54, 244). Čo bol Pavlov život po obrátení, ak nie „beh“, aby priniesol národom Kristovo svetlo a viedol národy ku Kristovi? Božia milosť urobila z Pavla hviezdu pre ľudí. Jeho služba a príklad je výzvou pre Cirkev, aby znovu objavila to, že je misionárska a obnovila úsilie v ohlasovaní evanjelia, osobitne tým, ktorí ho ešte nepoznajú. Ale keď pozeráme na svätého Pavla nemôžeme zabudnúť, že celé jeho kázanie bolo živené svätým písmom. Preto vo svetle nedávneho zhromaždenia Synody biskupov musíme pevne potvrdiť, že Cirkev a jednotliví kresťania môžu byť svetlom, ktoré vedie ku Kristovi iba ak sa vytrvalo a dôverne živia Božím slovom. Je to Slovo, ktoré osvecuje, očisťuje, obracia - určite to nie sme my. My sme iba služobníkmi Slova života. Pavol takto chápal sám seba a svoje poslanie: ako službu evanjeliu. „Všetko robím pre evanjelium“ - píše (1 Kor 8,23). Tak by mala hovoriť aj Cirkev, každá cirkevná komunita, každý biskup a kňaz: všetko robím pre evanjelium. Drahí bratia a sestry, modlite sa za nás, pastierov Cirkvi, aby každodenným osvojovaním si Božieho slova, sme ho mohli verne odovzdávať bratom. Ale aj my sa modlíme za vás, všetkých veriacych, pretože každý kresťan je povoláný

z krstu a birmovky k ohlasovaniu Krista, svetla sveta, a to slovom a svedectvom života. Nech nám Panna Mária, hviezda evanjelizácie pomôže spoločne uskutočniť toto poslanie a nech sa za nás v nebi prihovára svätý Pavol, apoštol národov. Amen.

TK KBS, Im

Svätý Otec vyzval diplomatov k úsiliu za riešenie situácie v pásme Gazy

Vatikán (8. januára, RV) – Pápež Benedikt XVI. sa vo štvrtok stretol s členmi diplomatického zboru, akreditovanými pri Svätej stolici. Vo svojom príhovore okrem iného vyzval o pokojné riešenie situácie v pásme Gazy.

„Tajomstvo Slova, ktoré sa stalo Telom, ktoré každý rok nanovo prežívame počas Vianoc nás pozýva k úvahám o udalostiach, ktoré naznačujú beh dejín. A práve vo svetle tohto tajomstva plného nádeje sa tu dnes stretávam s vami, vážení členovia diplomatického zboru pri Svätej stolici“ – týmito slovami sa dnes Svätý Otec prihovoril veľvyslancom zastupujúcim svoje krajiny pri Vatikáne.

Svoj príhovor rozdelil do viacerých častí. Najprv sa zamerl na obeť ničivých prírodných katastrof vo Vietname, Mjanmarsku, Číne, Filipínach, Strednej Amerike a Karibiku, v Kolumbii a Brazílii, ako aj na obeť krvavých národných či regionálnych konfliktov, ako aj teroristických útokov, ktoré si vyžiadali smrť a deštrukciu v krajinách ako Afganistan, India, Pakistan či Alžírsko.

Potom sa Svätý Otec vyzval na budovanie pokoja a obnovenie nádeje pre chudobných, pričom spomenul aj potravinovú či ekonomickú krízu. „Je nevyhnutné“ – dodal – „prijať účinnú stratégiu pre boj s hladom a zjednotiť rozvoj miestneho poľnohospodárstva, pretože počet chudobných v bohatých krajinách narastá.“

Ďalšou témou, ktorej sa pápež venoval, bolo rešpektovanie dôstojnosti človeka, pričom dôležité je podľa neho budovať novú dôveru, ktorá ozdraví ekonomiku, čo bude možné len vtedy, ak budeme rešpektovať dôstojnosť nenarodených. Potrebné je podľa Svätého Otca investovať do mladých vychovávajúc ich k ideálom skutočného bratstva vo vedomí, že je tu Otec všetkých ľudí – Boh Stvoriteľ.

Potom Svätý Otec vyzýval na spravodlivejšiu a slobodnejšiu spoločnosť, v ktorej „zdravá laicita neignoruje duchovnú dimenziu a jej hodnoty, pretože náboženstvo nie je v spoločnosti prekážkou, ale skôr jej pevným základom.“ Následne Benedikt XVI. odsúdil diskrimináciu ako aj útoky, ktoré si počas minulého roka vyžiadali mnohé obeť - tisícky kresťanov. „Kresťanstvo“ – dodal – „je náboženstvom slobody a pokoja a je v službe skutočnému dobru ľudstva“. Spomenul si najmä na kresťanské obeť v Iraku a Indii, pričom vyzval zodpovedných krajín, aby skoncovali s neznášanlivosťou.

„Evanjelium je znakom spásy pre všetkých a preto nemôže byť obmedzené len na súkromnú sféru, ale má byť ohlasované až po koniec sveta“ – pokračoval Benedikt XVI. Potom sa zameral na situáciu na Blízkom východe:

„Narodenie Krista v chudobnej betlehemskej maštali nás prirodzene vedie k tomu, aby sme sa pozastavili nad situáciou na Blízkom východe a na prvom mieste nad situáciou vo Svätej zemi, kde sme práve v týchto dňoch svedkami vypuknutia násilia, ktoré spôsobuje nesmiernu bolesť a veľké škody na civilnom obyvateľstve. Táto situácia ešte viac sťažuje hľadanie východiska z konfliktu medzi Izraelčanmi a Palestínčanmi, po čom túžia mnohí z nich a celý svet. Ešte raz by som chcel zopakovať, že vojenské riešenie nie je riešením a že násilie, z akejkoľvek strany prichádza a má akúkoľvek formu, je vždy odsúdeniahodné. Vyzývam medzinárodnú komunitu k úsiliu o zastavenie bojov v pásme Gazy, čo je nutnou podmienkou k tomu, aby obyvatelia tu mohli žiť v akceptovateľných podmienkach. Tiež vyzývam k tomu, aby boli opäť nadviazané rokovania za pokoj vyhnúc sa tak nenávisti, provokácii a použitiu zbraní.“

Následne sa pápež dotkol situácie v Iráne, upozornil tiež na ťažkosti kresťanov v Ázii, detí v Afrike, pričom vyjadril túžbu, aby sa v kríze v Zimbabwe a Burundi podarilo nájsť riešenie. Potom Svätý Otec pozdravil kresťanské spoločenstvo na Balkáne a Kaukaze ako aj národy Srbska a Kosova.

V závere svojho príhovoru vyzval Svätý Otec na pomoc najchudobnejším – teda nenarodeným deťom ako aj ďalším chudobným, chorým, starým a opusteným, či rozdeleným rodinám a vyzval všetkých na obrátenie zraku k Ježišovi, ktorý nám ukazuje, že „bratská solidárnosť medzi ľuďmi je hlavnou cestou pri zdaní chudoby a budovaní pokoja.“

-sg, ls-

Katolícki biskupi z Európy a USA navštívia Gazu

Izrael (7. januára, RV) – Aj tento rok navštívia niektorí katolícki biskupi nepokojnú Gazu. Do Svätej zeme pricestujú totiž od deviateho do šestnásteho januára biskupi z Anglicka, Walesu, Francúzska, Nemecka, Írska, Talianska, Španielska, Švajčiarska, a Severnej Ameriky. Delegáciu povedie arcibiskup Liverpoolu Patrick Kelly. Pripomeňme, že Konferencia biskupov na podporu Cirkvi vo Svätej zemi vznikla v roku 1998 na žiadosť Svätej Stolice. Jej cieľom je pomáhať tamojšej Cirkvi. Spolu s biskupmi pocestujú do Izraela aj zástupcovia niektorých kresťanských organizácií. Počas šiestich dní sa napríklad stretnú so študentmi univerzity v Betleheme, alebo sa zúčastnia na ekumenických stretnutiach. Niektorí z biskupov povedú aj púte do Svätej zeme. Jednou z priorít totiž je, aby čo najviac veriacich putovalo do kolisky kresťanstva. -ap-

V pásme Gazy sa situácia neustále dramaturizuje

Izrael/Palestína (9. januára RV/AsiaNews) - Bezpečnostná rada OSN pripravuje rezolúciu so žiadosťou o okamžité prímerie v Gaze. K tejto požiadavke ju vyzvali arabské krajiny. Návrh rezolúcie ešte dnes musia schváliť členovia Bezpečnostnej rady. Podľa generálneho tajomníka Ligy arabských štátov Amra Mússa – žiadajú Izrael o zastavenie paľby, stiahnutie vojakov z Gazy a otvorenie hraničných priechodov. Situácia v Gaze však zostáva stále dramatická. Podľa posledných zverejnených informácií, útoky neprestávali ani v noci na dnes a do dnešného dňa si vyžiadali asi 760 obetí na ľudských životoch a 3 100 zranených. Tisíce ľudí trpí nedostatkom vody, hladom, žijú bez elektriny a v krajine hrozia infekcie a epidémie. Po ukončení vojnového konfliktu v Gaze volá aj Svätý Otec. Pápež Benedikt XVI. túto požiadavku zopakoval aj na včerašom stretnutí s diplomatmi. Ako zdôraznil, „vyzývam medzinárodnú komunitu k úsiliu o zastavenie bojov v pásme Gazy, čo je nutnou podmienkou k tomu, aby obyvatelia tu mohli žiť v akceptovateľných podmienkach. Tiež vyzývam k tomu, aby boli opäť nadviazané jednania za pokoj, vyhnúc sa nenávisti, provokácii a použitiu zbraní.“ Pripomeňme, že pásmo Gazy zahŕňa približne 1,5 milióna obyvateľov, z čoho je asi päťtisíc kresťanov. Najväčšiu časť z nich tvoria gréckokatolíci, kresťanov latinského obradu je zhruba tristo. -ap-

Najvyšší súd Indie nariadil garantovať bezpečnosť kresťanov

India (7. januára, RV/Misna) – Najvyšší súd Indie nariadil vládnym predstaviteľom štátu Orissa, aby zaručili bezpečnosť pre kresťanov. Z pohľadu minuloročného násilia páchaného na kresťanoch, by mali byť chránené všetky menšiny a obzvlášť kresťania, ktorí boli nútení opustiť svoje domovy a utiahnuť sa v táboroch pre utečencov.

Najvyšší súd s prihliadnutím na žiadosť arcibiskupa Raphaela Cheetha viackrát zdôraznil, že nedopustí prenasledovanie žiadnej menšiny v hociktovej časti z provincií Indie. Ako informovala agentúra Misna – súd nariadil štátu Orissa, aby nestiahol vojenskú ochranu z oblasti, v ktorej sa utečenci kresťanského spoločenstva nachádzajú.

Pripomeňme, že násilie uplynulých mesiacov sa začalo v auguste vraždou vodcu hinduistického spoločenstva Laxmananandu Saraswatiho, ku ktorej sa priznali maostickí rebeli. Hinduistickí radikáli však aj napriek tomu obviňovali zo skutku kresťanov, čo prinieslo najmenej 38 obetí. Podľa miestnych náboženských zdrojov je však mŕtvych oveľa viac - vyše šesťdesiat. -jv-

Novoročný príhovor arcibiskupa Mons. Stanislava Zvolenského

Novoročný deň ako prvý v roku je dňom, keď si s nádejou a azda i obavami jasnejšie uvedomujeme, ako rýchlo plynie čas, ako rýchlo ubehol rok minulý a nastal tento súčasný. Prítomnosť, ktorú prežívame, je spojivom medzi minulosťou a budúcnosťou, je výsledkom toho, čo uplynulo a je východiskom toho, čo príde. Preto mi najprv dovoľte nakrátko sa zahľadiť na dve udalosti z minulého roka. Na jeho začiatku sme prežívali historickú zmenu v živote katolíckej Cirkvi na Slovensku, vznikli nové diecézy, čoho najzákladnejším motívom bolo umožniť intenzívnejšiu pastoraáciu, priblížiť biskupa kňazom i veriacimi. Druhou veľkou cirkevnou udalosťou uplynulého roka bola biskupská synoda o mieste Božieho slova v Cirkvi: konštatovala nezameniteľnú dôležitosť Božieho slova prítomného vo Svätom Písme, jeho posväcujúcu, premieňajúcu, povzbudzujúcu silu. Božie Slovo je výraz, ktorý používame, aby sme vyjadrili Božiu aktivitu, Boží záujem, Božiu činnosť smerom k nám ľuďom. Vo viere vyjadrujeme, že Boh svojim Slovom dal podnet na vznik stvorených viditeľných i neviditeľných skutočností, že Boh svoje Slovo cez stáročia zdieľal ľuďom prostredníctvom textov Svätého Písma. Vrcholom Božieho zdieľania sa je skutočnosť, že Božie Slovo sa stalo telom, stalo sa človekom, podobným nám vo všetkom okrem hriechu. Bránou, cez ktorú Božie slovo, ktoré sa stalo človekom, vstupuje do pozemského života, je jeho matka Mária.

Preto nás vo vstupnej bráne do Nového roka nie náhodou víta práve Panna Mária Bohorodička, ktorá je svätým vzorom dynamického vzťahu k Božiemu slovu: veď cez jej „Fiat“ sa „Slovo stalo telom“; ona o ňom rozmýšľala „hlboko vo svojom srdci; ona na Božie slovo odpovedala horlivým „nech sa mi stane podľa Tvojho slova“. A bola to zasa len Panna Mária, ktorá v Káne Galilejskej vyzvala brať Kristove slová vážne, keď vyzvala: „urobte všetko, čo vám povie“. Bola to ona, ktorá si s kríža vypočula slová Božieho syna, aby sa stala aj našou matkou.

Ako sa minulú poľnoc zo starého roka narodil rok nový - a takto sa to deje každoročne – tak je Bohorodička, ktorá porodila Božieho syna a chce duchovne „porodiť“ i nás, opakovane slávená hneď po prelome času. Mária je tiež pozvaním „narodiť sa“, rozvinúť sa, zúšľachtiť sa, pokročiť osobnostne, intelektuálne, skúsenostne, a samozrejme i duchovne. Lebo nasledujúcich 365 dní je viac ako obyčajný výsek času – je to dar od Boha, je to talent, ktorý možno zakopať, či zúročiť. A to všetko v konkrétnom životnom, historickom i spoločenskom kontexte.

V kontexte, ktorý v tento deň charakterizuje zavedenie jednotnej meny Euro. Kým výročie štátnosti, ktoré si tiež dnes pripomínáme, vyvoláva v nás kategórie dejín a národnej identity a zameriava nás skôr dovnútra, zavedenie eura evokuje otvorenie sa širšiemu európskemu spoločenstvu, znamená univerzalizáciu vzťahov smerom navonok. Inšpiratívnou zvláštnosťou je, že ako jediný máme na „jednoeurovke“ kresťanský symbol kríža: na

symbole materiálnych hodnôt symbol hodnôt duchovných. Kríž, ani ako štátny symbol, nesmie stratiť svoju základnú výpovednú hodnotu, danú Kristovou smrťou za všetkých i následným Zmŕtvychvstaním pre všetkých. Takto je kríž naozaj osou, ktorá vnútorne prepája dejiny, identitu, integráciu i univerzalitu. Keď Ježišovi jeho súčasníci raz podali mincu vyjadrujúcu dobovú „univerzálnu menu“, aj s touto mincou v ruke dokázal hovoriť o Bohu, o tom, čo je Božie, o tom, čo patrí jedine Bohu. Tým poukázal na to, že existujú východiskové hodnoty, od ktorých sa odvíjajú všetky ostatné; že jestvujú hodnoty nadčasové, všeobecné, vždy platné – lebo pochádzajú od Stvoriteľa. To on vpísal zákon lásky hlboko do ľudského srdca, kde sa vo svedomí ozýva ako Boží hlas: preto je obnova, nové „narodenie“ sa človeka viac ako jednoduché dodržiavanie zákonov, je to aktivizujúce stotožnenie sa s prirodzeným mravným zákonom; s etickým základom prijateľným pre všetkých, o ktorých znel spev nad Betlehemom: „pokoj ľuďom dobrej vôle“. Boh sa teda vo svedomí prihovára každému človeku, nalieha na každého prežívať empatiu s núdznyimi. Meny i krízy v dejinách prichádzali a odchádzali, no Boží zákon nad tým a za tým všetkým zostáva a platí: potrebujeme osobitnú solidaritu schopnejších a bohatších voči tým, ktorí sú z akéhokoľvek dôvodu zraniteľní, ohrození.

Zraniteľní, ako bolo aj ono dieťa, ktorého narodenie v Betleheme sme oslávili na Vianoce. Vianočné obdobie ešte trvá, premostuje míľniky občiansky rátaného času, aby sme nezabudli, že tamojšie odmietnutie Krista sa odohráva a uskutočňuje vždy v každom ľudskom odmietnutí. A predsa práve tam Bohorodička v Kristovi darovala svetu nového, druhého Adama, súčasne Božieho syna i Syna človeka, dokonalý vzor dokonalej mravnosti. Nový Adam, ktorého život začal chudobou Betlehema a zavŕšil sa chudobou kríža - tento Nový Adam je pôvodcom novej civilizácie lásky, ktorá za najväčšie bohatstvo pokladá pomoc chudobným, za najväčšie šťastie šťastie zdieľané s druhými, za najväčší zisk dávanie tým, ktorí stráďajú.

Zavedenie Eura v situácii finančnej krízy nás ešte hlbšie zapája do organizmu európskeho kontinentu a činí nás účastnými jeho úspechov i problémov. Otázky, ktoré kladie svet uprostred finančnej krízy sa tak začínajú ešte viac týkať aj nás: bolo možné predvídať riziká globálneho finančného sektora? Môže tento sektor jestvovať izolovane, v akejsi morálnej nedotknuteľnosti? Je etické ponúkať ilúziu rozvoja - založeného iba na spotrebe jednotlivcov? Je etické meniť globalizovaného človeka na zadĺženého spotrebiteľa, neraz núteného hľadať prácu ďaleko od domova a rodiny? Je etické, je morálne vedome riskovať, že tvrdou daňou za ilúziu bude realita vážnych ekonomických problémov, doliehajúcich v konečnom dôsledku aj na jednotlivca?

„Bojovať s chudobou, budovať pokoj“ – tak znie téma tohoročného posolstva pápeža Benedikta XVI.

k 42. svetovému dňu pokoja. Podľa pápeža musí byť globalizácia sprevádzaná, vedená solidárnosťou, sama osebe nemôže zaručiť pokoj, ba môže vyvolať nepokoj. K takémuto ponímaniu súvislostí vedie dlhá a namáhavá cesta, cesta zmeny mentálnych schém a dosiaľ zaužívaných prístupov. Napríklad v postoji ku chudobným a biednym: nezdá sa niekedy, že sú pokladaní za nežiaduce bremeno, akoby sa len priživovali na tom, čo iní produkujú? Ak sú však títo chudobní, bezbranní a maličkí iba trpení ako bremeno, potom sa tento kolektívny či individuálny egoizmus stáva prameňom ďalších opatrení, ktoré ohrozujú existenciu ľudskej civilizácie v jej najhlbších koreňoch. Pápež v novoročnom posolstve poukazuje na známe, no stále rovnako horúce témy: globalizácia nemôže byť izolovaná od morálnych a etických kategórií; ak sa ekonomický rozmach uskutočňuje bez primeraného kultúrneho a duchovného zázemia, poskytnuté zdroje môžu zostať nevyužitú, alebo využitú zle.

Pojem chudoba okrem toho presahuje čisto materiálne aspekty, veď aj v rozvinutých spoločnostiach existujú ľudia chudobní – chudobní nie materiálne, ale vzťahovo, morálne, či duchovne. Nezasiahne práve ich najviac súčasná finančná kríza? Kríza, ktorá poukazuje na krehkosť prepojení protagonistov finančného sektoru, pričom snaha o trvalo udržateľný rozvoj neraz nerešpektuje spoločné dobro a stavia na okamžitom zisku, čím oslabuje schopnosť konštruktívne premosť súčasnú a budúcnosť. Podľa Benedikta XVI. sa hospodárstvo, zamerané iba na krátke, ba veľmi krátke horizonty, stáva nebezpečným pre všetkých, vrátane tých, čo prosperovali vo fáze finančnej eufórie.

Možno sa tieto úvahy zdajú na prvý pohľad trochu vzdialené od reálnej situácie v našej domovine, v domovine, ktorá sa však politicky, kultúrne i duchovne integruje do celoeurópskeho spoločenstva. Tomu úmerne nemôže necítiť záchvevy v ktoromkoľvek kúte európskeho organizmu. Nemôžu nám byť cudzími skutočnosťami, že blahozvesť evanjelia začala prenikať Európu od najstarších čias kresťanstva, a hoci ho obývali a dodnes obývajú rôzne národy a národnosti, práve v Kristovi nachádzajú svojho spoločného menovateľa a cez neho sa stávajú duchovnou rodinou, bratmi a sestrami. Ak to platí o nich, platí to - z hľadiska osobnej zodpovednosti - o tých, čo k nám stoja najbližšie. Podobne, ako bola Mária s Jozefom pre narodeného Ježiša hrejivým prístreším uprostred chladnej betlehemskej maštale, podobne je našou úlohou zohriať tých, ktorí sa trasú zimou odmietnutia a opustenosti. Vianoce sú slávnosťou spoločenstva, v ktorom sú si práve ľudia, jeho členovia, navzájom najväčším darom. Najväčším darom pre ľudí je Kristus, ktorý jediný nás vie zomknúť do skutočnej rodiny, ktorý ako jediný nás môže posilniť v odhodlaní nežiť naše vzťahy ako citovú improvizáciu, ale ako zodpovedný a trvalý postoj príčinlivej lásky. Veľkoplošné finančné a politologické dôvodenia sa napokon musia ukotviť v drobnokresbe medziľudských

vzťahov: tam sa musí realizovať solidarita, solidarita ako rozhodnutie, ako čin, ako skutok. Ako hmatateľná ľudská podpora.

Robert Schuman, duchovný pôvodca zjednotenej Európy, svojho času vyhlásil: "Všetky európske krajiny sú súčasťou kresťanskej civilizácie - ona je dušou Európy, ktorú Európe treba vrátiť". Kto iný môže Európe vrátiť dušu ak nie tí, ktorých preniká kresťanský duch, duch Ježiša Krista, čiže Boží Duch Svätý. Ten, čo sa pred stvorením vznášal nad vodami, ten čo sa pri Zvestovaní dotkol srdca Božej Matky, ten, ktorý prišiel na Turíce: iba on nás môže oduševniť pre budovanie civilizácie lásky. Tento nový rok je darom i povolaním - pokračovať v jej budovaní zo dňa na deň.

Dnes si navzájom želáme požehnaný nový rok. Všetkým vám ho želim a vyprosujem i ja. Nech stretnete čím viac dobrých ľudí. Nech Pán vedie vaše kroky. Nech vám ušetrí zdravie na tele i na duchu. A najmä, nech vám dá mnoho príležitostí mať radosť z radosti, ktorou ste vy obdarovali tých druhých. **TK KBS**

Koledníci Dobrej noviny u prezidenta SR

Aj tento rok pred skončením koledníckej akcie Dobrá novina prijal koledníkov prezident Ivan Gašparovič. Dievčatá a chlapci v sprievode dospelých spolu s koledovaním zbierajú peniaze na pomoc ľuďom v núdzi v chudobných afrických krajinách. Prezident prijal zástupcov koledníkov v pondelok 5. januára v rámci prijatia zástupcov cirkví a náboženských spoločností so začiatkom o 14.00. Koledníkov Dobrej noviny z celého Slovenska zastupovali deti z Trnavy, Sásy (okres Zvolen) a z oravskej obce Zákamenné.

Tradičnú kolednícku akciu už po 14. rok organizuje eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí v spolupráci s katolíckymi farnosťami a Pápežskými misijnými dielami. Aj tento rok sa do nej zapája vyše 25-tisíc detí a dospelých v približne 1100 mestách a obciach na celom Slovensku. Kolednícka akcia sa začala 24. decembra a trvá do 6. januára, verejná zbierka Dobrá novina je však celoročná. Na zbierku možno do 31. januára prispieť aj zaslaním darovskej SMS na číslo 877 s textom DMS DOBRANOVINA.

Vlani sa na Dobrú novinu spolu s výzvou SOS Keňa vyzbieralo rekordných vyše 21 miliónov korún. Tie putovali hlavne na projekty v Keni. Aj tento rok najväčšia časť z financií, ktoré sa vyzbierajú v období od Vianoc až do Troch kráľov, pôjde najmä na projekty v Keni. Ďalšia časť financií bude určená na podporu projektov v južnom Sudáne a časť na pomoc znevýhodneným ženám a postihnutým deťom v Ugande.

Danka Jacečková

Prezident Ivan Gašparovič prijal predstaviteľov cirkvi a náboženských spoločností

Prezident Ivan Gašparovič prijal v prezidentskom paláci predstaviteľov cirkvi a náboženských spoločností pôsobiacich na Slovensku. Urobil tak v rámci tradičného novoročného stretnutia. Hlava štátu sa najvyšším predstaviteľom cirkvi poďakovala za prácu a poprosila ich o aktívne kroky v záujme pozdvižnutia morálky v spoločnosti.

Prezident Gašparovič na stretnutí zdôraznil, že naša spoločnosť sa musí riadiť pevnými národnými zásadami a duchovnými hodnotami: „Toto už také tradičné novoročné stretnutie vnímam aj ako možnosť upriamiť pozornosť spoločnosti na duchovné hodnoty. Práve preto vás prosím o aktívne a cieľavedomé kroky v záujme pozdvižnutia morálky spoločnosti.“

Spíšsky diecézny biskup a predseda Konferencie biskupov Slovenska František Tondra vyslovil želanie, aby cirkvi boli vnímané ako dôležité zložky spoločenského života: „Vy, pán prezident stojíte na čele tejto spoločnosti, ktorá ako vieme napreduje, ale má aj svoje problémy. Preto vám prajeme, aby sa vám i v tomto roku darilo vo všetkom, čo budete robiť pre duchovné i hmotné dobro tohto štátu. Prajeme vám veľa zdravia, úspechov a Božieho požehnania.“

Hovorí predseda Ekumenickej rady cirkví a zástupca biskupa Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku Ján Semian: „V mene predstaviteľov cirkví združených v Ekumenickej rade v Slovenskej republike sa vám chcem pán prezident poďakovať za toto dnešné pozvanie. Je pre nás uistením o tom, že postavenie cirkvi v spoločnosti má svoju vysokú vážnosť a jej služba je prijímaná s náležitým ocenením. Veríme, že v tom, čo ako kresťania môžeme spoločnosti pomôcť, zvlášť na poli duchovnom, kultúrnom, vzdelávania a výchovy, či sociálnom, budeme jej platným prínosom aj v tomto nastávajúcom roku.“

Prezidentský pár s predstaviteľmi cirkvi a náboženských spoločností sa zúčastnili na ekumenickej modlitbe za Slovensko.

Príhovor za predstaviteľov Katolíckej cirkvi predniesol predseda KBS a spišský diecézny biskup Mons. František Tondra:

„Vážený pán prezident,

dovoľte mi pozdraviť vás na začiatku nového roka 2009 v mene Konferencie biskupov Slovenska a všetkých veriacich, ktorých táto Konferencia reprezentuje. Každoročne, keď otvárame prvú stránku občianskeho kalendára, sa tu stretávame predstavitelia všetkých cirkví a náboženských spoločností v Slovenskej republike. Ďakujem Vám za toto pozvanie. Ako vidíme, chceme sa navzájom pozdraviť a zaželať si mnoho úspechov v nastávajúcom roku

ako aj osobnej satisfakcie z dobre vykonanej práce a všetkého, čo prináša pokoj a radosť.

Žijeme v pluralistickej spoločnosti, čo treba považovať za demokratické. Sme však svedkami, že nesprávne chápaný pluralizmus prináša aj mnoho problémov. Strácame jednotnú orientáciu v základných požiadavkách spoločného dobra, ktoré predpokladám, všetci ľudia dobrej vôle chcú realizovať v spoločnosti, v ktorej žijú. Základné požiadavku spoločenských vzťahov sú totiž nemeniteľné. Sú to zákonitosti, ktoré nevymyslel človek a preto ich nemožno bez ujmy na spoločnom dobre ignorovať.

Hospodárska a finančná kríza vo svete nespadá na zem z vesmíru. Silne sa ozývajú hlasy, že je to kríza morálna. Reflexia spoločného dobra, alebo jeho opaku, si nevyhnutne vyžaduje reflexiu človeka. Nás všetkých. Kultúra života je odrazom kultúry človeka, jeho osobnosti i vonkajšieho prejavu.

Vážený pán prezident, považujem za potrebné povedať tieto slová práve pri tejto príležitosti, lebo sme na verejnom fóre. Želám si, aby cirkvi boli vnímané ako dôležité zložky spoločenského života práve v záujme formovania ducha človeka, ktorý je tvorcom spoločného dobra.

Vy, pán prezident, stojíte na čele tejto spoločnosti, ktorá ako vieme, napreduje, ale má aj svoje problémy. Vaša zodpovednosť a angažovanosť pre dobro tohto štátu je veľká. My to vieme a aj vnímame, preto Vám prajeme, aby sa vám i v tomto roku darilo vo všetkom, čo budete robiť pre duchovné i hmotné dobro tohto štátu. Prajeme Vám veľa zdravia, úspechov a Božieho požehnania.“

TK KBS / Marcel Lincényi, Rádio

Arcidiecézne stretnutie mládeže – Prešov 2009

V stredu 7. januára sa v Arcidiecéznom centre pre mládež (ACM) v Prešove konalo prvé pracovné rokovanie k príprave Arcidiecézneho stretnutie mládeže (ADSM). Toto pravidelné stretnutie arcibiskupa s mladými košickej arcidiecézy bude v tomto roku 18. apríla v Mestskej športovej hale v Prešove. Podujatie sa bude niesť v zmysle slov: „Máme nádej v živého Boha“ (1 Tim 4, 10). Tento citát mládeži z prvého listu Timotejovi vybral pre rok 2009 pápež Benedikt XVI. Organizátori stretnutia, ktorých zastrešuje ACM oslovili v prvom rade všetky prešovské farnosti. Postupne však plánujú osloviť a pripojiť k spolupráci všetky rehole a spoločenstvá, ktoré pracujú s mládežou v meste Prešov. Bližšie informácie nájdete na stránke www.premladez.sk, kde už teraz je výzva na vytvorenie loga stretnutia.

Josef Kozák

Bohozjavenie Pána v Prešove

V predvečer sviatku Bohozjavenia Pána sa v homílii Liturgie sv. Bazila Veľkého s večierňou, ktorej v katedrále predsedal vladyka Ján, prihovorił protosynkel Prešovskej archieparchie o. Marcel Mojzeš. Vysvetlil význam Zjavenia Pána v rieke Jordán a poukázal aj na niektoré zjavenia Boha v histórii Izraela. Ako príklad odpovede človeka na zjavenie Boha ponúkol veriacim pohľad na sv. apoštola Pavla. Keď sa mu Boh zjavil na ceste do Damasku, sv. Pavol radikálne zmenil svoj život. Po liturgii otec protosynkel posvätil jordánsku vodu.

Na sviatok Bohozjavenia Pána 6. januára 2009 slávil vladyka Ján Babjak SJ archijerejskú svätú liturgiu v priamom prenose Slovenskej televízie. Spevom slávnosť v prešovskej katedrále doprevádzal Katedrálly zbor sv. Jána Krstiteľa pod vedením Valérie Hricovovej.

V homílii otec arcibiskup povedal, že prijatím sviatosti krstu a prijímaním sviatostí zmierenia a Eucharistie sa človek stáva duchovne otužilým a odolným, aby vedel odolávať ťažkému hriechu, aby vedel rozpoznať útoky zlého ducha a rozlíšiť, čo je dobré a čo zlé. Poukázal tiež na egoizmus dnešného človeka. Dokumentoval to skutočnosťou, že Slovensko je v Európe krajinou, ktorá má najnižšiu populáciu. Veriacich v katedrále a divákov pri televíznych obrazovkách pozval k obráteniu a prijatiu Boha, ktorý nám zjavuje svoju lásku. Zároveň posvätil jordánsku vodu, ktorou potom posvätil katedrálu a zhromaždený Boží ľud. V závere slávnosti mu otec protosynkel zablahoželal k šiestemu výročí prijatia biskupskej vysviacky z rúk Božieho služobníka Jána Pavla II. v Bazilike sv. Petra v Ríme 6. januára 2003.

Eubomír Petrík

Slávnosť Zjavenia Pána vo väzenskom útvare v Ilave

Zjavenie Pána je sviatkom všetkých, ktorí s úprimným srdcom hľadajú Boha, i keď ich cesta k Bohu nebola a nie je vždy jasná. Často sa kľukatí, zamotáva a stráca smer.

V novej kaplnke Sedembolestnej Panny Márie vo väzenskom útvare v Ilave sa konala na sviatok Zjavenia Pána-Epifánie slávnosťná svätá omša, ktorú slávil o. Radovan Andrejko z Dubnice nad Váhom s domácim o. Jozefom Jáňom. Vrámcami svätej omše vystúpili koledníci z farnosti Pruské s koledníkmi z gréckokatolíckej farnosti z Trenčína, ktorí spoločne prezentovali svoje hudobné pásmo i po svätej omši.

V tejto väznici priniesli na oltár obety svoje utrpenia i naši veľkí biskupi blahoslavený prešovský biskup P.P. Gojdič, ktorý tu strávil čas od 30. V. 1955 a biskup Michal Buzalka.

Táto sv. omša bola príležitosťou spojiť myšlienku mudrcov, ktorých cesta k Ježišovi nebola pohodlná a bezstarostná, ako aj cesta prenasledovaných za vieru v 50. rokoch minulého storočia.

Slávnosť sa zakončila myšlienkou prezentovať a oceniť aj osobnosť blahoslaveného biskupa P.P. Gojdiča liturgickou slávnosťou a odhalením pamätnej tabule v jeseni tohto roku na tomto mieste. -ro-

Celodiecézne rekollecie kňazov Banskobystrickej diecézy

Kňazský seminár Sv. Františka Xaverského v Badíne sa dňa 8. januára 2009 stal dejiskom celodiecézných rekollecií kňazov Banskobystrickej diecézy. Stretnutie sa začalo svätou omšou o 9:00 h., počas ktorej sa kňazom prihovorił diecézny biskup Mons. Rudolf Baláž. V homílii sa opieral o výzvu Ježiša Krista apoštolom: „Vy im dajte jest!“ z Evanjelia podľa Marka. Diecézny biskup povzbudil kňazov k rozvoju osobnej duchovnosti, na ktorej sa zakladá ich pastoračná služba predovšetkým vo farnostiach diecézy. Vyzdvihol hodnoty ako pokora, láska a trpezlivosť, ktoré majú byť prítomné v Kristovom duchovnom spoločenstve.

Program pokračoval v aule kňazského seminára, kde bioetička Pavla Bicianová predstavila modlitbovú reťaz „Desaťtisíc svätých omší za nenarodené deti“, ktorá bude prebiehať v rôznych krajinách sveta v čase od 13. januára do 21. januára 2009 a do ktorej sa zapojila aj Banskobystrická diecéza. Prednášku od Svätého Otca „Počiatky západnej teológie a korene európskej kultúry“ priblížil biskupský vikár pre stálu formáciu kňazov Branislav Koppal. Bibliista Blažej Štrba pripomenul činnosť Katolíckeho biblického diela zameranú najmä na biblickú spiritualitu veriacich a upriamil pozornosť správcov farností na krátky dotazník o biblických aktivitách v ich farnostiach, najmä za rok 2008.

Súdny vikár Jaroslav Pecha priblížil kňazom problematiku žiadostí o dobrovoľné vystúpenie z Katolíckej cirkvi. Pracovník diecézneho archívu Zoltán Baláž informoval o spravovaní farských archívov, súčasnej dokumentácii, potrebe budovania farských knižníc a zásadách vedenia Historii domus - farskej kroniky.

Kňazi Banskobystrickej diecézy si z celodiecézných rekollecií do farností odniesli aj prvé knižné vydanie Schematizmu Banskobystrickej diecézy po jej územnej reorganizácii. Schematizmus okrem iného obsahuje prehľad a kontakty na farnosti spravované v šiestnástich dekanátoch diecézy: **Zuzana Juhaniaková**

Najvyššie vyznamenanie Svätej stolice prof. Rudolfovi Pullmanovi

V pondelok večer (29.12.) vo Farskom kostole sv. Jána Krstiteľa vo Vrútkach žilinský biskup Mons. Tomáš Galis odovzdal najvyššie vyznamenanie Svätej stolice – Rád sv. Gregora Veľkého 2. triedy, prof. Rudolfovi Pullmannovi z Vrútok.

Ocenenie, ktoré mu udelil Svätý Otec Benedikt XVI. Je prejavom najvyššieho hodnotenia jeho osobného svedectva v súkromnom i verejnom živote v súlade so zásadami katolíckej viery. Biskup Galis v homílii priblížil vzťah medzi láskou a obetou a vysvetlil hodnotu pápežského ocenenia pre horlivých laikov. Na záver sv. omše riaditeľ biskupskej kúrie v Žiline Mons. Michal Baláž predstavil prítomným život a dielo laureáta a dôvody, pre ktoré sa Svätý Otec rozhodol udeliť mu toto pápežské vyznamenanie. Po prečítaní dekrétu v latinskom a slovenskom jazyku žilinský biskup pripevnil na krk prof. Pullmannovi Rád komandéra sv. Gregora Veľkého, odovzdal dekrét a pápežské požehnanie pre jeho rodinu.

Prof. Rudolf Pullmann napokon v ďakovnej reči vyjadril svoje dojmy nehodnosti a nezaslúženosti. Toto vyznamenanie prijal ako ocenenie nielen pre neho, jeho rodinu, ale aj pre celú farnosť Vrútky, Žilinskú diecézu a inštitúcie, ktoré reprezentuje. Vrútocký farár Mons. Jozef Petráš zhodnotil svojho farníka ako pokorného, jednoduchého človeka s veľkým srdcom.

Peter Holbička

„Videli sme jeho hviezdu...“ publikácia o ceste vedca k poznaniu Stvoriteľa

„Videli sme jeho hviezdu...“ je zbierka, ktorú zostavil Mons. Rudolf Baláž na základe korešpondencie s vedeckým pracovníkom Stanislavom Priehradným. Bol inšpirovaný fascinujúcimi stretnutiami prírodných vied, filozofie a teológie v dielach, ale i životných postojoch prírodovedca kontrastne k totalitnej dobe. Tá mala tendenciu všetko náboženské považovať za tmárstvo a pritom všetko materialistické bolo celkom vedecké.

„K životnej osemdesiatke pána PharmDr. Stanislava Priehradného, CSC dávam do rúk čitateľom jeho vzácne myšlienky, ktoré majú hlboký prameň v jeho vede, ale aj v jeho osobnej viere v Ježiša Krista,“ uvádza biskup Rudolf Baláž v úvode takmer stostranovej publikácie.

Čitateľ v nej nachádza úvahy Stanislava Priehradného o pravdách evanjelia zašifrovaných v prírodných procesoch, o viere, ktorá je dôkazom toho, čo nevidíme. Tiež o náboženstve – integrujúcej sile v živote človeka a spoločnosti. Zaoberá sa vzťahom vedy a viery, ktoré ak správne chápu svoje kompetencie a držia sa slobodné od predsudkov, môžu si byť nápomocné. Zákonitosti prírody neodvratne privádzajú citlivého pozorovateľa k Bohu – tvorcovi všetkého života. K tomu, ktorý jediný dokáže dať odpoveď na životné otázky človeka. Ako píše autor úvah sám, „nebude opravdivý, naplnený humanizmus, ak nebude úsilie o jeho transcendentujúcu úroveň.“ Knihu vydal Kňazský seminár sv. Františka Xaverského v Badiáne v roku 2008.

Zuzana Juhaniaková

Nová farnosť Žilinskej diecézy - Považská Bystrica – Rozkvet

V prvý deň roka 2009 žilinský biskup Mons. Tomáš Galis zriadil vo svojej diecéze novú farnosť Považská Bystrica - Rozkvet. Doterajšiu duchovnú správu povýšil na samostatnú farnosť, aby bola pre všetkých ľudí tým najlepším priestorom, v ktorom sa môže rozvíjať ich plnohodnotný a kresťanský zrelý život.

Pri sv. omši, ktorú biskup celebraval v Kostole sv. Heleny na sídlisku Rozkvet, v homílii priblížil postoj Panny Márie Bohorodičky podľa slov z Lukášovho evanjelia: „Mária zachovávala všetky tieto slová vo svojom srdci a premýšľala o nich“. Novej farnosti poprial, aby bola miestom, kde sa kresťania stávajú učeníkmi Krista a miestom hľadania pravdy – pravdy Evanjelia.

Na záver sv. omše kancelár biskupskej kúrie Mons. Michal Baláž prečítal dekrét ustanovenia farnosti, ktorým diecézny biskup zveruje pastoračnú starostlivosť o novú farnosť Rehoľnej spoločnosti Misionárov Saletínov. Rehoľa Saletínov vznikla v polovici XIX. storočia vo Francúzku v dôsledku zjavenia sa Panny Márie 19. 09. 1846 v La Salette. V Považskej Bystrici pôsobia Misionári Saletíni od roku 1990. Ako poznamenal zástupca provinciála Piotr Cieplak jeho spolubratia pôsobia na Rozkvet už 18 rokov. Je to vek dospelosti a preto dostali veľkú dôveru. Novým farárom Farnosti Považská Bystrica – Rozkvet sa stal Wieslaw Krzyszycha.

Adresa: Misionári M.B. Lasaletskej, Rozkvet 2042/80-1, 01701 Považská Bystrica, Tel.: (+421) 42-4326-871, E-mail.: misionari@stonline.sk, Web: www.rozkvet.saletini.sk

Peter Holbička